

TRIBUNA COOPERĂȚIEI ARDELENE

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNEI DE COOPERATIVE „ARDEALUL“ CLUJ

ANUL II.

IUNIE 1931.

Nr. 6.

Cooperăție liberă.

de Victor Jinga.

Statul a făcut și bine și rău cooperăției. Socotindu-se cooperăția o acțiune de mare interes public, unele State, — nu cele mai civilizate — au încadrat această mișcare în administrația publică, făcând-o bugetivă, dăruind-o cu rigiditatea și formalismul specifice aparatului de Stat. Altele s'au desinteresat aproape complet de cooperăție, mulțumindu-se doar să stabilească prin câteva articole de lege unele norme generale cari trebuiesc avute în vedere la constituire, etc.

Pretutindeni, în Statele cu regimuri politice rezultate din voința nesilită a masselor, cooperăția a fost de la început liberă sau tînd, cucerește treptat, dar sigur, drum spre completa independență față de Stat.

O instituție, o acțiune, un ideal, nu pot sta multă vreme aservite compromisului; se cuvine să grăbească pașii spre o poziție categorică, în cazul nostru spre o complectă încadrare în administrația publică de Stat (ca în Italia și Rusia) sau spre o complectă independență (Anglia, Elveția, Danemarca, etc.).

Idealurile social-politice din zilele noastre — și cooperăția fiind o acțiune a masselor mari nu poate nesocoti aceste idealuri — tind spre o clarificare definitivă a rolului Statului în organizarea feluritelor manifestări ale vieții obștești. Problema raporturilor dintre Stat și biserică, Stat și învățămînt, Stat și armată, Stat și economia națională, etc., preocupă în cel mai înalt grad pe conducătorii spirituali și politici ai popoarelor europene. Se pare că deslegarea într'un fel sau altul a problemei raporturilor dintre Stat și economia națională are o repercusiune mai gravă în consecințe decît deslegarea celorlalte probleme, deoarece ea angajează o mai largă sferă de interese, influențează un complex mai mare de raporturi sociale cu consecințe apropiate și îndepărtate asupra structurii însăși a organismelor politice.

Concepția însăși asupra Statului modern dacă nu a ajuns încă la o cristalizare definitivă, totuși a prins contururi precise cari permit mai bine deslușirea rostului Statului în organismul vieții sociale. Statul burghez reține pentru sine tot mai puține din atribuțiunile cari pot fi îndeplinite de inițiativa și organizațiunile particu-

lare, tinzând să aibă sub controlul său direct numai învățământul public, ordinea publică, armata, finanțele publice, patrimoniul persoanelor de drept public și atribuțiunile strâns legate de exercițiul suveranității. Statul comunist cuprinde în sfera sa directă de influență majoritatea — teoretic totalitatea — acțiunilor de tot felul cari privesc obștea asupra căreia își exercită dreptul de suveranitate; aci, interesele individului sunt subordonate complet intereselor colectivității, dincolo, interesele individuale tind spre o poziție de echilibru, de armonizare a lor cu interesele colective.

Cooperația nu este o acțiune cu sfera de influență limitată, ea atâta doctrinar cât și practic reprezintă un sistem complet de organizare economico-socială cu influență directă și asupra vieții politice. Cooperația de Stat nu poate fi vitală decât numai dacă e acceptată ca regim general și unic, iar nu numai ca un ram anumit de activitate subordonat tiraniei Statului; Statul fașist și Statul comunist n'au reușit să ridice cooperația la rolul ce i-se cuvine, probabil că gradul ei de dezvoltare, în Rusia și Italia, nu îi permitea să aibă încă un rol preponderent.

Cooperația, ca regim integral în domeniul posibilităților ei, nu poate rezulta decât dintr'o creștere normală, din ciocnirile continue cu realitatea, din acumularea de experiență, de forță spirituală și materială. De aceea, în Statele cu alt regim decât cel rusesc și italian, condițiunea esențială necesară dezvoltării cooperației, este libertatea.

Cooperația românească a urmat aceeaș cale parcursă și în alte țări și anume s'a mers dela fapt la idee. Întâiele cooperative au luat ființă sub presiunea nevoilor vieții: doctrina, legea, publicității, n'au venit decât pe urmă pentru a sprijini și încuraja prin legislație, control legal, credit, propagandă, învățământ, opera spontană a inițiatorilor.

Până la 1903, avem, în Vechiul Regat, faza eroică; cooperația se naște și se dezvoltă prin entuziasmul inițiatorilor, având potrivnică lumea oficială.

În a doua fază care durează până la 1918, atitudinea guvernelor față de cooperație se schimbă. În 1903 se face legea băncilor populare care la început nu privește decât cooperația de credit rural; această lege acordă înlesniri la constituiri, procură credit de Stat cooperației și organizează controlul legal al acesteia. Tutela Statului începe a fi prea severă, cu toate acestea condițiuni deosebit de favorabile ajută cooperația să se desvolte și să se extindă și în alte domenii de activitate decât al creditului.

Începutul fazei a treia coincide cu reforma agrară și cu criza economică generală. Legile se schimbă mult și des: prin decretul-lege din Decembrie 1918 se crează pe lângă Ministerul agriculturii Casa centrală a cooperației cu cinci secțiuni și în Februarie 1919 se întemeiază și Casa centrală a cooperației urbane pe lângă Ministerul de industrie și comerț și apoi pe lângă Ministerul muncii.

Statul, prin aceste centrale, își asumă un rol comercial; tutela lui asupra unităților cooperative devine deseori exagerată și când

se amestecă și considerațiunile politice, dăunătoare. Comerțul de Stat s'a soldat cu foarte mari deficite.

În această perioadă, rolul Statului în mișcarea cooperativă este nefast; amestecul Statului în mișcare provine dintr'o concepție greșită și confuză asupra cooperației.

Regenerarea începe prin lichidarea cooperativelor urbane cari nu mai putură trăi fără practica comerțului de Stat ale cărui instrumente deveniseră. Legile de unificare a cooperației și de reorganizare a ei pe lângă Ministerul muncii din 1923 au fost utile mișcării.

Congresul general al cooperației din 1925 formulează doleanțele cooperatorilor și codul cooperației din Iulie 1928, dădu satisfacție într'o mare măsură nevoilor și dorințelor cooperatorilor.

Cooperația majoritară din provinciile alipite a avut sprijinul material și moral al regimurilor politice respective: În Ardeal, înainte de război, cooperația românească nu a fost cu nimic sprijinită de Stat; inițiativa, controlul, propaganda au fost lăsate în seama particularilor; printre instituțiunile cari s'au ocupat de mișcarea cooperativă, mai demne de amintit sunt Reuniunea română de agricultură și Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român, ambele din Sibiu. Mișcarea cooperativă de credit din Ardeal n'a putut propăși înainte de război, deoarece în acelaș timp puținele energii ale vieții economice românești din această provincie erau, în acea vreme, angajate în organizarea și conducerea băncilor comerciale românești pe acțiuni.

Legea de organizare a cooperației din Martie 1929 face un pas mare spre autonomia completă și independența mișcării față de Stat.

Până în 1929 în Consiliul superior al cooperației și în consiliile de administrație ale Centralelor majoritatea o forma reprezentanți Statului, pe când prin legea amintită se stabilește că în Consiliul general al cooperației și în Consiliul de administrație al Băncii Centrale Cooperative majoritatea e formată din reprezentanții direcți ai mișcării; mai mult încă, consiliile de administrație ale Uniunilor sunt formate exclusiv din aleșii cooperației.

Ideea de autonomie și de independență se făurește la Uniuni; aci, conducătorii firești ai mișcării deprind normele de conducere și îndrumare ale unei instituții netutelate, emancipată de centralismul miop și arbitrar, aci răspunderea orientării, propagandei și controlului stă în mâinile însași ale mișcării care acționează prin aleșii ei, aci ritmul muncii e mai viou, hotărârile mai prompte, soluțiile mai adecuate împrejurărilor locale; la Uniuni se pot valorifica elementele vii, energice și pricepute ale mișcării, aci aplicarea marelui principiu al democrației cooperatiste poate fi transformat în realitate. Uniunea este celula în care acțiunile disparate se frâng, curentele opuse se coordonează, este centrul marilor inițiative provinciale, ea e pavăza mișcării.

Legea de organizare din 1929 în art. 79, are o prevedere foarte interesantă:

„Uniunile de cooperative pot să alcătuiască o Centrală a Uniunilor de cooperative, care va avea atribuțiunile prevăzute în prezenta lege pentru Oficiul național al Cooperăției române“.

Prin urmare, atunci când Uniunile își vor putea lua asupra lor conducerea mișcării, administrația publică a Statului se va retrage trecând atribuțiunile ei asupra Centralei Uniunilor, instituțiune particulară. Raportul către Camera deputaților care însoțește legea spune că: „...„Centrala uniunilor de cooperative se va constitui *cu un ceas mai înainte*, determinând astfel *intrarea în cadrul firesc al cooperăției*. Raportul recunoaște deci că mișcarea noastră cooperativă nu este încă „în cadrul ei firesc“.

Experiența numai de un an făcută de Uniuni ne-a dovedit că deși ele reprezintă o etapă mult avansată față de trecut, totuși trebuie să trecem neîntârziat mai departe la constituirea Centralei Uniunilor, emanație directă și exclusivă a mișcării cooperative și prin Centrală la independența administrativă completă a mișcării față de Stat. Această necesitate este mai imperios simțită — s'ar părea că e un paradox — tocmai de Uniunile la cari Oficiul național al cooperăției își are detașate mai multe organe de control. Practic, nu poate lucra cu mult folos Consiliul de administrație al Uniunii rezultat din sufragiul direct al mișcării, cu organe executive de Stat; Consiliul Uniunii trebuie să aibă personal care săi depindă exclusiv de el, bineînțeles în limitele unui statut recunoscut al funcționarilor din cooperăție.

Statul în general și Statul românesc în special nu are nici flexibilitatea, promptitudinea și simplitatea atât de necesare unei instituțiuni, unei întreprinderi moderne. Apoi, dese fluctuațiuni determinate de interese streine mișcării, încătușarea inițiativelor, centralismul, dăunează cooperăției.

Cooperăției îi trebuie aer mult; acțiunea generoasă, propaganda entuziastă, creațiunile spontane, inițiativele desbrăcate de prejudecăți, sunt incompatibile cu rutinarismul și formalismul aparatului de Stat. Activitatea de îndrumare, control și propagandă a Uniunilor să fie subvenționată, mai bine zis — cât privește controlul — plătită de Banca Centrală Cooperativă căreia Uniunile îi fac importantul serviciu al controlului gestiunii unităților debitoare. Dar mijloacele bănești necesare Uniunilor să vie, în cea mai mare parte, dela unitățile afiliate.

Folosește și Statului, dar folosește mai cu seamă cooperăției, luarea unei poveri de pe umeri cari nu o mai pot duce. Cooperăția să facă sacrificiul bănesc de întreținere a Uniunilor; va fi spre binele ei. Altfel vom continua să avem unități neinspectate de 3—5 ani, vom continua să trăim în atmosfera sufocantă a cooperăției românești de astăzi. Viitorul cooperăției este numai în mâinile cooperatorilor, în mâni pe cari le vrem libere, iar nu încătușate.

Suprema necesitate a cooperăției românești este astăzi libertatea și pentru câștigarea acestui mare principiu de viață nici un sacrificiu să nu fie preocupat.

Acțiunea cooperativă dinaintea de război a „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului Român“

de Gheorghe Dragoș, profesor.

„Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român” (azi „Astra”) până în anul 1911 n'a avut o activitate cooperatistă. Conferențiarilor ei, e adevărat, țineau și conferințe economice la sate, însă acestea se rezumau în special la sfaturi practice în legătură cu agricultura și cu organizarea gospodăriilor. Despre cooperatie se amintea foarte puțin în aceste conferințe.

Anul 1911 a inaugurat o nouă epocă în propaganda și activitatea economică a „Astreii”. În acel an Marele Român, Vasile Stroescu, desigur intrigat de lipsa unei mișcări sănătoase cooperative la Românii din Ardeal și influențat de frumoasele realizări cooperatiste din Basarabia, Vechiul Regat și țările străine, și-a manifestat dorința, atât prin scris cât și prin fapte, de a se înfăptui și în Ardeal asemenea realizări.

Cunoscând prestigiul de care se bucura „Astra”, precum și rolul ei de îndrumătoare spirituală a Românilor din Ardeal, a donat acestei asociațiuni suma de 50.000 coroane, pentru a fi întrebuințată în vederea propagandei și acțiunii cooperatiste. Și-a concretizat cu această ocaziune dorința, într'o scrisoare adresată Comitetului central, din care redăm partea mai importantă:

„Satele Dv. n'au bănci sătești pentru depunerea economiilor și pentru creditul local mic și pe scurt timp; ele sunt exploatare de toate băncile. În România băncile sătești s'au răspândit cu o iuteală nimitoare. În vre-o câțiva ani numărul lor a ajuns la câteva mii. Pentru sate ele-s de-un folos foarte mare; tot profitul ce-l aduc le rămâne lor; așa că pot lesne să-și formeze fonduri pentru trebuințele lor. De mirare că la Dv., țară eminentă a băncilor, nu s'a ajuns la înființarea astorfel de bănci.

În România ele s'au făcut prin propaganda învățătorilor sătești. Tot așa s'ar putea face și la Dv. Ca să nu se repete greșelile care neapărat se fac la început, propun ca să trimiteți 2 tineri, cunoscători în afacerile băncilor în România să

studieze starea băncilor sătești de acolo, statutele, girarea, contabilitatea și toată legislația (ce se poate face în vre-o câteva luni), apoi să vie să propage și să înființeze bănci la sate și cooperative de consum și altele. Pentru acest scop dau la dispoziția Asociațiunii 50.000 coroane.

Tinerii aleși vor putea să fie dintâi propagatori, plătiți de Asociațiune, în urmă revizori ai băncilor, cu plata dela băncile sătești însăși. Din banii donați se vor face avansuri la începutul băncilor și cooperativelor, cari pe urmă vor fi restituiți și banii vor rămânea la dispoziția Asociațiunii pentru trebuințele ei".¹⁾

Conform dorințelor exprimate de Vasile Stroescu, Comitetul Central al Asociațiunii, în ședința sa ținută la 18 Mai 1911 a încredințat pe V. C. Osvadă, directorul băncii „Agricola” și unul dintre cei mai buni cunoscători ai mișcării cooperative, să studieze organizația băncilor sătești și a altor cooperative din România, Ungaria și Bucovina, având să prezinte până la 1 Oct. 1911 un raport amănunțit asupra studiilor făcute și un proiect privind la înființarea băncilor sătești și a altor cooperative la noi, cu ajutorul donației” V. Stroescu.²⁾

V. Osvadă primind în acest scop o subvenție de 1000 cor. a studiat situația cooperativelor din țările amintite, pregătind un raport amănunțit, pe care însă l-a înaintat comitetului central numai la 23 Martie 1912. Raportul, după ce face o descriere a mișcării cooperative din Ungaria, Bucovina și România, se termină cu o serie de propuneri.

În vederea studierii raportului a fost numită o comisiune formată astfel: I. F. Negruțiu, Victor Tordășanu, V. C. Osvadă, I. I. Lăpedatu, C. Popp, Fabiu Toma, Oct. Tăslăuanu, Romul Simu, Adrian Oțoiu și Iuliu Enescu, „care în termen de 4 săptămâni va prezenta comitetului central propuneri concrete în ce privește realizarea cooperatiei cu ajutorul donației V. Stroescu”.³⁾

Comisiunea a ținut două ședințe, la 31 Martie și 14 Aprilie; înaintând un raport biroului central cu propuneri concretizate în 8 puncte, pe cari le redau în rezumat:

1. Comisiunea constată importanța și rolul cooperativelor în dezvoltarea și organizarea vieții economice a poporului nostru.

2. E de părere să se asigure acțiunii cooperative independență, evitându-se conflictele cu „comerțul financiar” (bănci), ei din contră să conlucreze cu acesta.

3. Să se înființeze un „birou central cooperativ”, având rolul indicat în raportul lui V. Osvadă.

1) Serisoarea lui Vasile Stroescu din 25 Martie 1911 către Asociațiunea.

2) Din procesul verbal al ședinței comit. Central al Asociațiunii din 5 Iulie 1912.

3) Proces verbal din ședința din 22 Martie 1912.

4. Acțiunea cooperativă să fie pornită cât mai grabnic.

5. Biroul central cooperativ să fie atașat Asociațiunii, sau altor instituțiuni române, după buna chibzuială a comitetului central al Asociațiunii.

Biroul să fie compus din 3—5 cooperatori și funcționarii necesari, iar pentru îndrumarea și controlul lui să ființeze un consiliu' de 12 membrii, numiți de Asociațiune, sau aleși de adunarea generală a „însoțirilor”, ce se vor forma.

Comisiunea ține să adauge că: „Cooperația, având să completeze începutul organizației noastre economice făcut prin băncile noastre pe acțiuni, ea să se propage, dar să nu se impună. Prin urmare să se înființeze tovărășii numai acolo, unde acestea găsesse teren prielnic de existență și unde și care vor fi cerute de interesele populației”.¹⁾

Cu alte cuvinte vrem cooperative, însă să fim cu mare atențiune să nu lezăm interesele băncilor comerciale.

Comitetul Central al Asociațiunii, primind raportul comisiunii, în ședința sa din 27 Aprilie 1912 a decis „înființarea unui birou central cooperativ” independent, în cadrele secției economice a „Asociațiunii”, care se va complecta cu reprezentanți ai „Solidarității”,²⁾ Consistoarelor, reuniunii de agricultură, însoțirilor și diferiți economiști.

Indatoririle biroului:

1. Propaganda și îndrumarea cooperativei.
2. Tipărirea de statute tip, registre și alte imprimare.
3. Controlul și adunarea datelor privitoare la cooperative, având a prezenta în fiecare an câte un raport asupra mișcării.

Compoziția biroului central cooperativ:

Vasile C. Osvadă, președ., V. Tordășanu, Oct. C. Tăslăuanu și Romul Simu, membrii. Urmează să se angajeze și doi funcționari. Cheltuelile cu funcționarea biroului se vor acoperi din donația V. Stroescu.

Activitatea biroului s'a început la 1 Iunie 1912, adică la un an și jumătate după ce V. Stroescu a făcut donațiunea.

În ședința Comitetului Central al Asociațiunii, ținută la 11 Mai 1912 s'a decis: 1) Secția economică, în timpul cel mai scurt, să întocmească statute tip pentru cooperativele sătești, precum și o broșură cu instrucțiuni referitoare la înființarea și administrarea cooperativei.

¹⁾ Raportul comisiunii, înaintat Comitetului central al Asociațiunii.

²⁾ „Solidaritatea” a fost o asociațiune a băncilor române din Ardeal, înființată la 16 Iulie 1907 sub formă de „însoțire”, cu 68 membrii cari au subscris 189 părți sociale à 200 cor. Scopul asociației era:

a) Să mijlocească-afaceri de bancă, vânzând și cumpărând efecte publice și mijlocind credite pe seama băncilor asociate. b) Să stabilească norme unitare de contabilitate și control. c) Să exercite, prin „revizori experți” un control permanent al contabilității întreprinderilor asociate. d) Să studieze și să propună norme generale de consolidare și prosperare a băncilor. e) Să inițieze înființare de întreprinderi economice cu ajutorul băncilor asociate.

2. „Se va angaja un tânăr cu pregătire specială, care împreună cu conferențiarul agronomic al Asociațiunii va cutreera ținuturile locuite de Români”, pentru a ține conferințe și a face propagandă cooperatistă. Cheltuelile necesare deplasărilor se vor acoperi din subvenția „V. Stroescu”.

3. Revista „Transilvania”, organul asociațiunii, va deschide o rubrică specială pentru cooperatie.

4. Despărțămintele din provincie ale „Asociațiunii” să dea în viitor mai multă importanță „însoțirilor” economice, conform art. 37 din statute.

5. „Financiarea și controla însoțirilor înființate se va lăsa în îngrijirea băncilor existente, prin mijlocirea „Solidarității”.

6. Conferențiarul va primi un salariu fix, precum și 1 premiu de fiecare „însoțire” înființată.

7. Să fie rugate consistoarele bisericilor noastre de a introduce la seminarii și preparandii curs de economie națională, cu îndrumări cooperatiste.

8. Conferențiarul va ținea în fiecare vară cel puțin un curs cooperatist, de o săptămână, pentru cei ce ar voi să se înscrie.

9. În biblioteca populară a Asociațiunii se vor tipări broșuri despre rostul și însemnătatea cooperativelor.

În ședința ținută la 22 Iunie 1912 Comitetul central a fixat și mai precis atribuțiunile conferențiarului, dându-i pe lângă rolul de propagandist și atribuțiunea de a pregăti și tipări statutele tip. registre, etc., de a înființa bănci populare, de a le controla și de a înainta Comitetului central rapoarte cu date statistice asupra cooperativelor înființate.

Conferențiarul cooperativ a și fost angajat în persoana dlui Gh. Stoica, absolvent de școală comercială superioară, care însă după un an și-a dat demisia, fiind înlocuit prin dl Nicolae Iancu. Despre modul cum a acționat pe terenul cooperatist conferențiarul „Astrei” vom vorbi mai târziu. Deocamdată e interesant să știm cum au fost primite de conducătorii vieții economice românești inițiativa cooperatistă și deciziunile comitetului central al Asociațiunii.

În general conducătorii vieții noastre economice n'au arătat o deosebită simpatie ideii înființării de cooperative românești în Ardeal. Sentimentul lor de ostilitate s'a manifestat prim dată în ședința comitetului de direcție al „Solidarității”, ținută la 11 Aprilie 1912, cu care ocaziune s'a adus deciziunea, din care redau mai jos următoarele: „Pentru că însă scopul ce-l urmărește dl Vasile Stroescu și ce trebuie să-l urmărim cu toții, să poată fi cât mai potrivit ajuns, direcțiunea „Solidarității” se vede obligată să atragă binevoitoarea atențiune a onoratului comitet central al Asociațiunii asupra hotărârii adunării ei generale ținută la 15 Iunie 1910 în Brașov, în înțelesul căreia — date fiind împrejurările specifice în care s'a format și dezvoltat viața economică-finan-

ciară a poporului nostru — află că acțiunea cooperativă va trebui să aibă în vedere în special însoțirile menite să ușureze și perfecționeze mijloacele de producție și circulație a avutului poporului nostru și că și în această direcție va trebui urmat cu cea mai mare precauțiune.

Poporul nostru nu e pregătit și nici împrejurările în cari trăiește nu sunt într-o toată prielnică unei acțiuni cooperative, care să dea rezultate apropiate și de aceea și pentru ca nu cumva prin o acțiune fără vreme să se producă o criză în satele noastre — după cum, durere, avem chiar și exemple vii — direcțiunea „Solidarității” e de părere că deocamdată acțiunea ar trebui să aibă în vedere propaganda, formarea de conducători și educația economică a poporului și că numai după aceea să urmeze — unde terenul va fi absolut pregătit — înființarea de însoțiri cu ajutorul moral și material al factorilor noștri financiari”...

Direcțiunea „Solidarității” de asemenea „crede că va fi practic ca acțiunea să nu se pornească dela „Asociațiune”, ci dela acele instituțiuni ale noastre, a căror scopuri și probleme sunt mai aproape de natura lucrurilor ce vor trebui efectuate în scopul acțiunii cooperative”.¹⁾

Cu alte cuvinte, în timp ce comitetul central al „Asociațiunii”, format în majoritate din neeconomisti, îmbrățișase ideea cooperatistă, tocmai „însoțirea” băncilor române „Solidaritatea”, condusă de „economisti” a venit cu o decizie, care nu înseamnă altceva decât condamnarea mișcării cooperative.

Din decizia „Solidarității” rezultă 3 constatări:

1. Că „poporul nostru nu e pregătit” pentru o acțiune cooperativă.

2. Că „împrejurările specifice” de dezvoltare ale vieții economice financiare ale Românilor din Ardeal — desigur se face aluzie la dezvoltarea băncilor comerciale, capabile de a satisface necesitățile de credit ale satelor — nu e nevoie de cooperative de credit, cât mai cu seamă de cele de producție și valorizare.

3. „Asociațiunea” nu e chemată să pornească mișcarea cooperativă, ci „acele instituțiuni ale căror scopuri și probleme sunt mai aproape de natura lucrurilor ce vor trebui efectuate în scopul acțiunii cooperative”.

În ceea ce privește prima afirmațiune a „Solidarității”, noi din contră, din paginile prezentei lucrări am constatat că, în special după anul 1900, exista un curent cooperatist în Ardeal, având tendința să devină tot mai puternic; existau și realizări cooperatiste, așa că nu se putea susține motivul „nepregătirii terenului”.

A doua afirmațiune a „Solidarității” de asemenea nu avea un temei prea puternic. E adevărat că în Ardeal luaseră

¹⁾ Revista „Transilvania” Nr. III—IV, 1912. (Sibiu).

ființă o mulțime de bănci comerciale, cari satisfăceau în largă măsură nevoile de credit ale țărănimii, dar acestea reprezentau prea puțin față de marile necesități ale unei populațiuni românești de 3¹/₂ milioane.¹⁾ Afară de aceea băncile, avându-și sediile în centre mai depărtate de sate, nu aveau putința nici să pompeze și să fructifice toate economiile țărănești, nici să înlesnească credite fără cheltuieli cu drumul și fără pierdere de vreme.

A susține pe de altă parte că ar avea un mai prielnic teren de activitate și de dezvoltare cooperativele de producție și valorizare este o afirmațiune neconformă cu experiențele făcute în diferite state cu trecut cooperatist. Totdeauna cooperativele din categoria amintită se pot dezvolta mai bine dacă au la bază un sistem dezvoltat al cooperativelor de credit, care să le finanțeze. Chiar și tehnica afacerilor, precum și administrația cooperativelor de producție, consum, valorizare etc. este cu mult mai complicată ca a celor de credit, așa că în mod logic, mai cu seamă acolo unde „terenul nu e pregătit”, și unde nu există o tradiție a comerțului și meseriilor, e bine totdeauna să începi cu înființarea cooperativelor de credit.

Dar mai interesantă este soluția pe care o dă „Solidaritatea” în legătura cu organul chemat a porni mișcarea cooperativă. Se recomandă ca „Asociațiunea” să nu se amestece în acțiunea de înviorare și intensificare a mișcării cooperative, ci să o lase în seama băncilor. Cu alte cuvinte după concepția conducerii „Solidarității” urma să fie lăsată această mișcare și pe mai departe la voia întâmplării, fără un organ central, care să-i dea viață, să o controleze și să o îndrumeze.

Discuțiile pornite prin presă în legătură cu mișcarea cooperativă.

Frământarea în legătură cu mișcarea cooperativă nu s'a mărginit numai la discuțiile și rezoluțiunea Consiliului „Solidarității”, ci s'au manifestat și prin presa timpului.

O serie de articole au apărut în reviste și gazete, unele insistând pentru o acțiune cooperatistă imediată, altele — cele mai multe — adoptând însă punctul de vedere al „Solidarității”.

Redau câteva fragmente din aceste articole:

„Repetăm deci: terenul pentru întruparea însoțirilor economice în satele noastre nu este pregătit și tot ce este de pre-

¹⁾ În anul 1912 băncile comerciale românești dispuneau de fonduri în valoare de cca 200 milioane coroane. Raportată această sumă la numărul populației ar veni asupra unui locuitor român cca 57 cor. (în monetă actuală Lei 1824), ceea ce e prea puțin, mai cu seamă la un popor cu viață economică în cursul dezvoltării.

văzut să se facă acum la început, se va face în scopul pregătirii terenului pe seama acestora".¹⁾

„Dar, oare institutele noastre de bani nu sunt mai mult însoțiri țărănești? — Nu sunt și ele mai mult cooperative?

Oare o împărțire mai mare a capitalului românesc ar putea fi folositoare?

Ce folos ar aduce noi organizații și cu ele o împărțire și mai mare a puterilor intelectuale și o muncă paralelă, când ar putea fi concentrată".²⁾

Între timp se mai ridicau și glasuri răslete în favorul unei acțiuni imediate pe terenul cooperatist. Astfel în „Revista Economică”, 1912, pag. 419—420 V. Osavadă combate susținerile „Solidarității” și insistă pentru realizări imediate cooperative.

Sub influența cercurilor financiare românești, Comitetul Central al Asociațiunii a adoptat de asemenea principiul că „poporul e în mare parte înlesnit prin băncile existente”, așa că acțiunea cooperatistă să dea mai mare importanță — nu cooperativelor de credit — „ci altor însoțiri economice de cari se simte mai mult nevoie. Financiarizarea și controla însoțirilor se va lăsa în îngrijirea băncilor existente, prin mijlocirea „Solidarității”.³⁾

Tărăgănarea începerii unei activități pozitive cooperatiste a nemulțumit pe V. Stroescu, donatorul sumei de 50.000 cor., și își exprimă nemulțumirea prin scrisoarea adresată Comitetului Central al Asociațiunii la 24 Iunie 1912.

În urma primirii acestei scrisori, Comitetul Central s'a întrunit în ședință la 5 Iulie 1912, redactând o scrisoare de 10 pagini, prin care caută să convingă pe V. Stroescu că Asociațiunea nu voiește să abandoneze ideea cooperativelor de credit, dar că acestea e bine să se înființeze numai în acele părți, unde băncile pe acțiuni nu s'ar servi creditul țărănesc; în schimb e bine să se înființeze concomitent și cooperative de consum, valorizare, aprovizionare etc.⁴⁾

V. Stroescu nici de conținutul acestei scrisori n'a fost mulțumit.⁵⁾

Ca urmare Comitetul Central delegă pe președintele Andrei Bârseanu și pe membrii: Parteniu Cosma și Ilarion Puscaru, să se pună în legătură cu V. Stroescu, dându-i deslușiri verbale.

În urma acestor deslușiri, desigur că chestiunea s'a clari-

¹⁾ „Revista Economică”, Sibiu, 1912 pag. 264, articolul editorial: „Este pregătit terenul pentru înființarea însoțirilor satești?”

²⁾ „Revista Economică”, 1912, pag. 314—15, articolul „Părerii referitoare la organizarea economică a poporului nostru”, semnat L. I.

³⁾ Decizia Comitetului Central, Nr. 215/859/1912, publicată în Nr. III—IV, pag. 286—287, Revista „Transilvania”, 1912.

⁴⁾ Scrisoarea trimisă de Comitetul Central al Asociațiunii la 6 Iulie lui V. Stroescu.

⁵⁾ Scrisoarea lui V. Stroescu din 15/28 Iulie 1912.

fiat, deoarece nu mai există nici un semn de nemulțumire din partea lui V. Stroescu.

Secțiunea economică a Asociațiunii și comitetul central cooperativ se întrunesc din când în când și discută problemele cooperatiste. E interesant că și în aceste discuții se ivește divergențe de păreri între membrii. Unii susțineau înființarea urgentă a unei „însoțiri centrale”, care să finanțeze și îndrumeze mișcarea cooperativă.¹⁾

Deși necesitatea unei Centrale era adânc simțită de cooperativele existente, totuși Asociațiunea nu a luat nici o măsură pentru a o înființa. Din această cauză, din inițiativa „însoțirilor” de credit „Raiffeisen” din jud. Sibiu, în adunarea lor generală, ținută la Sibiu la data de 26 Aprilie 1914, s’au pus bazele federalei „Infrățirea”, care până să intre în activitate a izbucnit războiul, așa că n’a putut ajuta, după cum cereau necesitățile, mișcarea cooperativă.²⁾

Activitatea conferențiarului Asociațiunii. înființarea cooperativelor.

În timp ce presa și diferitele comitete discutau, conferențiarul cooperativ lucra la redactarea statutelor tip. Terminându-le, la data de 8 Febr. 1913, le-a prezentat Comitetului Central, care le-a aprobat în ședința din 15 Martie 1913, dispunând să fie tipărite în 3000 de exemplare.

Din cuprinsul statutelor se poate constata, că structura cooperativelor înființate de „Asociațiune” nu corespunde nici sistemului „Raiffeisen” nici celui „Schulze-Delitzsch”, ci este o combinație a celor două sisteme.

Spre evidențierea acestui fapt redau mai jos, în rezumat, prevederile mai importante ale statutelor:

Numirea băncii: „Banca populară”, însoțire de credit din comuna.....

Scopul: De a executa afaceri bancare; cumpărări, vânzări și exploatari în comun de semințe, cereale și derivatele lor; apoi de fructe, altoi, viță de vie, nutrețuri, îngrășăminte chimice, vite de rasă, articole pentru industria casnică, mașini agricole; apoi mijlocirea de asigurări, cumpărări, vân-

¹⁾ Victor Tordășanu a cerut înființarea Centralei, „ca organ independent” și în ședința din 13. 14 Oct. 1912 a Comitetului Central al Asociațiunii.

²⁾ Din statutele federalei „Infrățirea” se constată că avea de **scop:** 1) să îndrumeze și controleze cooperativele, 2) să unifice sistemul lor de conducere și administrație; să ajute la înființarea de noi „însoțiri”, atât de credit, cât și de altă natură; 3) să primească dela „însoțiri” și participări depuneri spre fructificare; 4) să acorde împrumuturi cooperativelor federalizate; 5) să înlesnească cooperativei conversiunea datoriilor ipotecare, mijlocind în același timp credite ipotecare pentru membrii cooperativelor federalizate; 6) va mijloci cumpărări de imobile, arândări de moșii, procurarea de unelte agricole; 7) va ține cursuri de contabilitate și va tipări cărți și reviste economice și culturale.

zări și arendări de imobile; toate acestea fie în cont propriu, fie în comision.

Sfera de activitate poate să se extindă și asupra mai multor comune.

Membrii se înscriu în societate prin cerere scrisă; tot așa se și retrag, înaintând cererea cu cel puțin 4 săptămâni înainte de încheierea anului.

Răspunderea lor e nelimitată, sau limitată la de 10 ori capitalul social. Rămâne ca adunarea generală a fiecărei cooperative să decidă cum va crede de cuviință.

Capitalul poate fi format din părți sociale variind între 20—1000 coroane, plătibile și în rate lunare, în interiorul unui termen fixat de adunarea generală.

Părțile sociale nu se pot nici gaja, nici înstreina.

Distribuirea profitului net se va face astfel: cel puțin 20% fondului de rezervă; cel puțin 5% pentru scopuri cooperatiste; restul se va distribui după cum va decide adunarea generală.

Dividenda poate fi cu 1% mai mare ca dobânda ce se plătește la depuneri; nu va putea trece însă peste 7%.

Organele administrative:

1. Consiliul de administrație, format din 6 membrii aleși pe 4 ani de adunarea generală și reînnoindu-se în fiecare an cu câte 2 membrii.

2. *Consiliul de cenzori*, format dintr'un număr divizibil cu 3 și ales pe 3 ani. Primii cenzori vor fi aleși numai pe timp de un an, conform legii comerciale maghiare din 1875.

Atât atribuțiunile cenzorilor, cât și ale consiliului de administrație sunt *gratuite*. Singur contabilul e plătit.

3. *Adunarea generală*, la care au drept de vot atât bărbații cât și femeile.

Sedintele adunărilor generale se pot ține numai cu cel puțin 1/2 din membrii. Deciziunile se aduc cu majoritate de voturi. În vederea modificării statutelor, a disolvării și fuzionării cooperativei, e necesar votul a 3/4 din membrii.

Dispoziție generală: Banca e obligată să adere la Centrala, ce eventual s'ar înființa.

Acțiunea cooperatistă la sate a conferențiarului.

Statutele fiind tipărite conferențiarul Asociațiunii, a părăsit biroul și a început a cutreera satele pentru a face propagandă și a proceda la înființarea de cooperative. Atenția lui a fost îndreptată în special asupra acelor regiuni, unde cămătăria făcea ravagii mai mari și țărănimea noastră trăia mai în mizerie. Fiind un însuflețit cooperator sfaturile lui au prins adânci rădăcini în inima populației, iar realizările lui au fost îmbucurătoare.

Chiar V. Stroescu, trecând prin Sibiu în luna Mai 1914

s'a arătat „pe deplin mulțumit” de activitatea desfășurată de conferențiar.¹⁾

În decurs de 1 an, dela 1 Iulie 1913—1 Iulie 1914 conferențiarul cooperativ a ținut conferințe și a pregătit terenul pentru înființarea de cooperative în 60 de comune, a intrat în corespondență cu 200 de comune, cărora le-a trimis și tipări-turile necesare. A înființat în acelaș timp 23 de „bănci popo-rale” pentru 25 comune, majoritatea în județele Târnava-Mică, Hunedoara, Alba și Maramureș, adică în acele județe, unde era mai mare nevoie.

Peste tot conferențiarul a fost primit cu încredere și în-sufletire la țară. Toată lumea arăta un deosebit interes pentru cooperatie — dovadă că terenul era pregătit — nu cum susți-neau conducătorii „comerциului financiar” din Ardeal în dife-ritele lor articole și rezoluțiuni. Ba ce este mai interesant, imediat după înființarea câtorva bănci, acestea simțind că nu sunt sprijinite de „comerциul financiar” au manifestat do-riința tot mai accentuată de a se înființa o centrală.²⁾ Dată fiind lipsa de sprijin îndestulător din partea „comerциului fi-nanciar” pentru cooperatie, atunci când însăși Asociațiunea acționa în favorul ei, ne putem ușor închipui ce soarte ar fi avut mișcarea dacă era și pe mai departe lăsată la voia ace-stui „comerциu financiar”, adică la voia întâmplării.

Dar nu numai băncile au manifestat desinteresare față de năzuințele cooperative ale Asociațiunii, ci chiar și mulți intelectuali. Unii au arătat chiar ostilitate. Nici nu-i de mi-rare, dacă ținem seamă că satele și orașele noastre erau pline de „aghenți” de-ai băncilor, majoritatea intelectuali, cari prin înființarea cooperativelor își vedeau periclitate interesele lor materiale și lefșoarele lor.

Fiindcă toate stările de mai sus sunt foarte interesant de-serise în rapoartele conferențiarului, voi reda în rândurile ce urmează câteva fragmente din aceste rapoarte:

„Cu regret, trebuie să constatez, că mișcarea cooperativă nici în privința sprijinului moral și nici în privința creditu-lui, nu a fost ajutată de factorii noștri în măsură, care ar fi meritat-o, și prin urmare e ușor a judeca, câte greutateți am întâmpinat la înfăptuirea cooperativelor sărești”...

„...În luna Nov. 1913, când mi-am început activitatea, bi-roul central al Asociațiunei, în conformitate cu hotărârea onor. Comitet central, a trimis o circulară către toate despăr-țămintele Asociațiunii, stăruint, ca acestea să numească co-munele cari reclamă înființarea urgentă de cooperative. Din

¹⁾ Revista „Transilvania”, Sibiu, Nr. 7—9, 1914 pag. 305.

²⁾ Banca pop. „Creștinul” din Dragomirești (Maramureș), înființată de Asociațiune, cu adresa din 14 Dec. 1913 cere conferențiarului cooperativ: „Vă rugăm să faceți toți pașii de lipsă pentru înființarea unei Centrale, adu-când aceasta dorința a noastră și la cunoștința Comitetului Central al Aso-ciațiunii și rugându-l să sprijinească înființarea Centralei”.

toate despărțămintele, peste 80 la număr, nici măcar a 3 a parte nu a răspuns. Ba unele din cele cari au răspuns, au declarat, că pe teritoriul de activitate al lor, nu se simte lipsa de organizare cooperativă, când tocmai din acele despărțăminte am primit, scurt timp după publicarea circularei în toate gazetele românești, dela mai multe comune învătarea, să le dau îndrumări și sprijin la înființarea de bănci sătęști”.... ..„Greutățile ce le-au întâmpinat până acum băncile sătęști la exoperarea de credite, au fost într’adevăr o mare pedică pentru obținerea unui progres mai repede în mișcarea cooperativă”.....

„O bancă sătęască mai veche, bine fondată, cu fond de rezervă, cu active frumoase și cu bilanțele în ordine, a fost nevoită să intre în legătură cu o bancă sătęască provincială, dela care primia creditul cu 7%, după ce băncile noastre au declarat că nu o pot sprijini cu credit”....

Fragmentele citate mai sus, din rapoartele conferențiarului cooperativ, cred că sunt destul de elocvente, așa că nu mai e nevoie să fie explicate. Ele oglindesc cât se poate de real mentalitatea ce stăpânea înainte de războiu societatea românească și împrejurările în cari s’a desfășurat activitatea cooperativă a Asociațiunii.

Fiind cunoscute aceste împrejurări, e logic să trecem acum la rezultatele obținute de conferențiarul cooperativ în acțiunea de înființare a cooperativelor.

După cum însuși spune „la organizarea băncilor sătęști s’a avut în vedere a înființa în fiecare ținut câte una sau două, ca modele pentru celelalte comune”.¹⁾ Din această cauză vedem apărând dela 1 Aprilie 1913 până la 30 Iunie 1914 un număr de 24 de cooperative, dar nu într’un singur ținut, ci presărate în diverse ținuturi ale Ardealului, mai cu seamă acolo unde situația economică a țaranului român era mai grea.

Tabloul de mai jos, cuprinzând pe comune, județe și ani, cooperativele înființate, membrii și capitalul, e convingător în această privință:

Nr.	Comuna	Județul	Numele băncii pop.	Numărul membrilor	Val. contor.	Capita- lul
1.	Curciu	Târnava-Mică	„Isvorul sătęanului“	54	20	1080
2.	Șomfalău	„	„Banca populară“	39	20	780
3.	Blăjel	„	„Banca populară“	21	20	420
4.	Sâncel	„	„Infrățirea“	40	20	800
5.	Boian	„	„Insoțire de econ. și cred.“	30	20	600
6.	Căpâlna	„	„Căpâlneana“	40	20	800
7.	Șoala	Târnava-Mare	„Poporul“	35	20	700
8.	Turnișor	Sibiu	„Steaua“	21	25	525

¹⁾ Revista „Transilvania“ Nr. 7—9 din 1 Sept. 1914, pag. 305.

9. Vaca	Hunedoara	„Banca populară“	44	20	880
10. Brăznic	„	„Plugul“	54	20	1080
11. Săcămaș	„	„Izbânda“	40	20	800
12. Sohodol	Turda	„Moțul“	50	20	1000
13. Ponor	„	„Deșteptarea“	40	20	800
14. Ocolişul-Mare	„	„Izvorul“	42	20	840
15. Aruncata	Cuj	„Aruncateana“	30	50	1500
16. Idicel	Mureș	„Izvorul plugarului“	45	20	900
17. Bicfalău	Treiscaune	„Furnica“	100	20	2000
18. Tohanul-Vechiu	Făgăraș	„Muncelul“	58	20	1160
19. Chiuchiciu	Carăș	„Banca populară“	60	200	11500
20. Dragomirești	Maramureș	„Creștinul“	99	50	4950
21. Petrova	„	„Petrovna“	135	20	2700
22. Dumitru	Alba	„Insoțire de credit“	30	20	600
23. Săișa	„	„	30	20	600
24. Stremți	„	„Frăția“	40	20	800
Total			1177	—	37810

Observăm, că în general numărul membrilor trece peste 30. Capitalul la majoritatea cooperativelor e neînsemnat, format din părți sociale mici, din cauză că aproape toate au la bază răspunderea nelimitată a membrilor. Desigur că s'a contat pe depuneri și pe împrumuturi dela „Centrala”, care era prevăzută în statute și care era așteptată de toate băncile populare, atât vechi, cât și nou înființate.

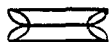
În general, conferențiarul cooperativ a înființarea băncilor, nu se mulțumea numai cu conferințe și îndrumări, ci pentru a înlesni înființarea de cooperative, tot el îndeplinea și formalitățile cerute de legea comercială cu înregistrarea firmei la tribunal și cu legalizarea actelor.

Pe lângă cooperativele înființate, se mai pregătise terenul încă în 70 de comune, trimițându-se acolo și statute. A izbucnit însă războiul, din care cauză adunări la sate nemai putându-se ține, înființarea de cooperative noi a devenit imposibilă.

Totuși conferențiarul cooperativ a continuat să dea instrucțiuni cooperativelor, fie prin scrisori, fie prin gazeta „Foaia Poporului”, Sibiu, sau prin calendarul Asociațiunii pe 1915. Multor conducători de bănci populare, cari s'au prezentat personal, le-a încheiat și verificat registrele.

În anul 1915 conferențiarul cooperativ a ținut la Sibiu un curs de contabilitate, organizând în același timp o acțiune de import de cereale din România, prin cooperative.

Cu aceste fapte, activitatea conferențiarului și a Asociațiunii, pe teren cooperatist, se termină. Au venit zilele grele pentru Români ale anilor 1916, 17 și 18, cari nu le-au permis nici o acțiune, căci chiar fără motiv, ar fi fost suspectați de asupritorii de ieri.

Dela Uniunea de cooperative „Ardealul“

Ședința consiliului de administrație al Uniunii 15 Iunie 1931; prezenți fiind d-nii Dr. V. Jinga președinte, I. Pescariu vicepreședinte, M. Sasu, A. Folea, I. Modrișan, P. Cipău, St. Suciș și protopop E. Botta, consilieri și secretar D. Cartianu, directorul Uniunii. Absenți: d-nii N. Iancu, M. Șerban, Gh. Rusu și A. Ghilea.

Luându-se în discuție ordinea de zi, se aduc următoarele hotărâri:

I. Se ratifică deciziunile comitetelor Uniunii ținute la 4, 25 și 27 Aprilie, 13, 15 și 27 Maiu și 6 Iunie 1931 deci toate până la zi.

II. Verificându-se plățile făcute dela ședința consiliului din 30 Martie a. c. până la zi, se ratifică fiind aprobate de comitetul organizării din incredințarea consiliului.

III. Domnul președinte aduce la cunoștința consiliului adresa Oficiului No. 11.269—931, prin care se arată că pe data de 15 Maiu a. c. conform deciziei ministeriale No. 96.988—931, încetează detașarea întregului personal al Oficiului pus la dispoziția Uniunii. Pentru aceasta ținându-se seamă de telegrama înregistrată la No. 2930—931 a Uniunilor din Chișinău și Galați și adresa No. 3557—3031—931 a acelei din Craiova, comitetul organizării din 6 Iunie a delegat pe d-nii președinte V. Jinga și consilier I. Modrișan din partea Uniunii noastre la audiența fixată de dl ministru al agriculturii la 9 Iunie a. c., delegații Uniunilor având o consfătuire prealabilă la Oficiul Cooperăției la 8 Iunie.

În audiența dela dl ministru s'a susținut principiul autonomiei prin Uniuni, cărora s'a cerut să li se lase mai departe organele ce fuseseră detașate de oficiu până la timpul când Uniunile vor putea să-și angajeze întregul personal necesar propriu.

Domnul președinte arată că dl ministru a declarat că, crede că va reveni asupra retragerii.

IV. Se citește adresa Oficiului No. 12.645—3118—931 prin care se interpretează art. 80 legea cooperăției, actele de inspecția unităților încheiate de organele Oficiului rezolvându-se de Uniune.

V. Se aprobă adresa Uniunii No. 2047—931 prin care dl președinte a intervenit la dl inspector general Minea ca organele Oficiului să facă și delegații dela Uniune plătinindu-li-se diurna și transportele.

V. bis. Se rectifică precizarea diurnei și transportului pe C. F. R. din ședința dela 30—III—931 ale d-lui cenzor V. Pop.

VI. Având în vedere adresa Oficiului No. 5913—1516—931 prin care aprobă dizolvarea din oficiu a coop. „Victoria“ din Scorei—Făgăraș și propunerea d-lui subinspector M. Grădinaru din referatul făcut pe zisa adresa de a se delega b. pop. din Viștea-de-Jos—Făgăraș cu lichidarea, consiliul aprobă.

VII. Raportul No. 35—2363—931 prin care se arată situația dela adunarea generală a b. pop. „Zăhana“—Zau—Turda, cu propunerea comitetului de organizare din 13 Maiu de a se pune în lichidare din oficiu și adresa noastră No. 1810—931 către b. pop. din Ludoș pentru administrarea portofoliului până la hotărârea dizolvării, la care consiliul aprobă dizolvarea din oficiu prin b. pop. „Ludoșana“ din Ludoș—Turda.

VIII. Se aduce la cunoștința consiliului raportul înregistrat la No. 2966—27—V—931 al d-lui director D. Cartianu, prin care arată ordinul ce a primit dela Oficiu în baza deciziei ministeriale că i s'a retras detașarea pe ziua de 15 Maiu crt. urmând să dea de îndată în primire Uniunii, cerând prin acest raport a se convoca consiliul pentru desemnarea persoanei care să primească gestiunea și toate lucrările Uniunii.

Se arată raportul No. 1949—29—V—931 cu care s'a înaintat în copie acest raport Oficiului, cu rezoluția comitetului din 27—V, ca să rămână până la primirea răspunsului Oficiului.

Azi s'a primit dela oficiu adresa No. 13 164—3194—931 prin care se arată că nu se aprobă continuarea delegației d-lui inspector D. Cartianu, ca director al Uniunei.

Față de acestea dl director D. Cartianu cere consiliului să desemneze o persoană pentru a-i da în primire; Consiliul decide a se aștepta răspunsul dela Oficiu și la intervenția d-lui președinte cu No. 2056 din 13 Iunie crt. pentru prelungirea detașării d-lui inspector D. Cartianu și dă delegație comitetului de organizare al Uniunei pentru desemnarea persoanei care va lua în primire dela dl director D. Cartianu averea Uniunei, în caz de neaprobarea prelungirii detașării d-sale de către Oficiu.

IX. Se ia notă de adresa Oficiului No. 4883—931 în care se arată că numai pe răspunderea personală a membrilor consiliului se numește casierul Uniunei.

X. Se ia act de adresa Oficiului No. 9970—931 cu recomandarea controlorului El. Apostol din Argeș, dispunând a se ține în evidență până la necesitate și No. 9963—931 cu numele candidaților ardelenii reușiți la examenul de controlor dela Oficiu; No. 9637 și 9966—931 cu congresul dela 5—8 Iunie a. c. pentru participare ca fiind tardive.

XI. Domnul președinte V. Jinga citește darea de seamă ce a întocmit pentru adunarea generală după datele procurate de direcție, menționând că o va publica în revista Uniunei și expediază unităților până la adunarea generală.

Consiliul ia cunoștință și de raportul d-lor cenzori convocați de dl președinte tot pentru astăzi, către adunarea generală ce au întocmit azi, care se va publica de asemenea în revistă.

Consiliul ia cunoștință de convocarea No. 1925 din 27 Maiu semnată de dl președinte cu ordinea de zi stabilită pentru adunarea generală, convocarea care s'a expediat la 669 unități afiliate recomandată la 28 și 29 Maiu împreună cu bugetele pe 1930 și 1931 și bilanțul pe 1930 și aprobă toate acestea.

XII. Se aprobă a se propune adunării generale următoarele procente stabilite de dl președinte pentru calcularea sumelor cu care vor contribui unitățile la bugetul Uniunei.

La băncile populare cu plasament la	31—XII—930, până la	500.000	Lei 0.50%
" " " " " dela	501.000	" " 1.000,000	" 0.45%
" " " " " "	1.010.000	" " 2.000,000	" 0.40%
" " " " " "	2.010.000	" " 3.000,000	" 0.35%
" " " " " "	3.010.000	" " 5.000,000	" 0.30%
" " " " " de peste	5.000,000	" " "	" 0.25%

La cooperativele agricole, producție, consum, forestiere, cu deverul și obștii cu arendă până la 5.000,000 = 0.20%, și cele cu peste 5.000,000 procentul va fi 0.15%.

Cu aceste procente la totalul plasamentului b. pop de lei 363.942,992 rezultă o contribuție de lei 1 429,239 și la totalul deverului și arenzei la coop. și obștii de lei 158 848,365 rezultă o contribuție de lei 281.686.

Total Lei 1,710 925.

Se dă delegație comitetului de organizare pentru rectificarea proiectului de buget pentru adunarea generală în limita sumei de Lei 1.700,000 cu prevederile bugetare care se vor fixa când se va ști decizia definitivă a Ministerului Agriculturii în privința organelor de control ale statului. Pentru aceasta vor fi invitate și federalele din raza Uniunei la 25 Iunie ora 6 seara la o consfățuire pentru autocontrolul unităților coop. În privința reînnoirii a $\frac{1}{3}$ din consiliu trăgându-se la sorți din cei 12 consilieri au ieșit pe 1931: d-nii protopop E. Botta, Gh Rusu, A. Folea și M. Șerban, cari se vor propune adunării generarele din acest an.

Pentru 1932 au ieșit la sorți d-nii I. Modrigan, V. Jinga, N. Iancu. Terminându-se ordinea de zi ședința se închide.

Comitetul de organizare și propagandă. Ședința dela 13 Maiu a. c. s'a ținut cu participarea d-lor dr. V. Jinga și I. Modrigan; la ședințele din 20, 27 Maiu și 6 Iunie a. c. au luat parte d-nii dr. V. Jinga, dr. M. Șerban și I. Modrigan.

Se aprobă înscrierea în Uniune a următoarelor unități: Cooperativele „Vița”, Telna—Alba; „Însoțirea de consum și valorizare”, Salva—Năsăud; „Justiția”, Oradea—Bihor; „Plugarul”, Crăești—Mureș; b. populare „Dacia”, Satu-Mare; „Șoimușana”, Șoimuș—Sălaj; „Hârseana”, Hârșeni—Făgăraș; „Lisa”, Lisa—Făgăraș; „Jinarul”, Jina—Sibiu și coop. „Poiana”, Poiana—Sibiu.

Se vizează cu modificări după vechiul statut, statutele noi adoptate de: b. populare „Traian”, Chișlaz—Bihor; „Regina Maria”, Hamba—Sibiu; „Ajutorul”, Unirea—Turda; „Dumbrava”, Ucea-de-jos—Făgăraș; „Soroștineana”, Soroștin—Târnavă-Mică și coop. „Someș”, Dej.

Se vizează cu rectificări după vechiul statut statutele noi adoptate de: b. populare „Plugarul”, Dej—Someș; „Medieșana”, Medieșul-Aurit pentru prima la Uniune, pentru a li-a în fața judecătorului care a dat autentificarea.

Se vizează fără modificări statutele noi adoptate de: b. populare „Ucurișul”, Ucuriș—Bihor; „Moțul”, Câmpeni—Turda; „Economia”, Petriș—Năsăud; „Șureana”, Șura-Mare—Năsăud; „Marcana”, Marca—Sălaj; „Sentinela Română”, Noul—Sibiu; „Cruțarea”, Terebești—Satu-Mare; „Steluța”, Mureșeni—Mureș coop. agricole „Biruinafa”, Sadu—Sibiu; „Progresul”, Homorod—Tânavă-Mare și obștea de arendare „Miorița”, Satulung—Brașov.

B. pop. „Giuleșteana”, Giulești—Maramureș. Pentru a se putea da viza cerută, comitetul a hotărât: să se comunice dacă statutele s'au adoptat în întâia sau în a doua adunare generală și cu ce număr de membrii.

B. pop. „Hârseana”, Hârșeni—Făgăraș. Pentru viza de adoptare să se trimeată statutul vechiu.

B. pop. „Viitorul”, Căpâlna—Someș. Comitetul este de părere a se întemeia o cooperativă aparte de lăptărie întrucât statutul băncii nu permite operațiuni de acelea, numai în comision.

Se mai vizează cu modificări statutele noi adoptate de: coop. „România”, Amați—Satu-Mare și b. pop. „Economia”, Seini—Satu-Mare aceasta în constituire; iden fără modificări ale coop. agric. în constituire „Plugarul” Bistrița—Năsăud.

B. pop. „Ludoșana”, Ludoș—Turda. Comitetul hotărăște: să se administreze și pe mai departe portofoliul până când Uniunea va pune din oficiu b. pop. „Zăhana” din Zau—Turda în lichidare.

Coop. „Mihaiu Viteazul” din Mediaș Târnavă-Mare. Comitetul decide: să se execute întocmai obligațiunile puse de d-l inspector A. C. Filotti referindu-se în 15 zile.

Coop. „Aurora”, Săcueni—Bihor. Să se comunice, pentru ce nu se trec operațiunile cu vița prin registrele cooperativei.

B. pop. „Viitorul” Șinca-Veche—Făgăraș. Referitor la administrația și activitatea băncii, să se ia măsuri de îndreptare.

Coop. „Patria”, Șinca Veche—Făgăraș. Comitetul a hotărât: să se ia de urgență măsuri de îndreptare căci în caz contrar se va lichida din oficiu; vânzătorul David Duca să achite în termen de 15 zile întreaga sumă pentru a nu se lua măsurile legale ca pentru delapidare.

B. pop. „Ajutorul” Sebeșul de Sus—Sibiu. Comitetul decide: de a nu se respinge nimenea de a fi primit în bancă decât numai aceia pe cari îi prevede legea pentru crime, falsuri și cari lucrează contra intereselor cooperativei.

Coop. forest. „Ajutorul” Tinca—Bihor. Să se precizeze raporturile cu banca comercială iar contabilitatea cooperativei să fie adusă la curent.

Coop. forest. „Dreptatea” Râpa—Bihor. Pentru a se putea pronunța asupra atribuirii fondului de rezervă comitetul a decis: A se aduna fondurile proprii de unde sunt depuse și să se aducă contabilitatea în ordine.

B. pop. „Lisa”, Lisa—Făgăraș. În ceea ce privește contribuția legală la Uniune legea prevede—atcum prin art. 68.

B. pop. „Munca”, Huseni—Sălaj. Pentru hotărârea de fuzionare cu

b. pop. „Muncitorul“ din Șimleul-Silvaniei să se țină adunarea generală extraordinară conform prevederilor legii. (Art. 92 statut.)

Federala Sălajul—Șimleul-Silvaniei. 1. B. populare care au în raza lor comune în care sunt bănci populare nu vor mai lucra cu acelea comune.

2. O persoană nu poate fi societar în 2 instituții cooperative cu același scop.

3. În nici un caz nu se va da voie ca debitorii unei bănci să-și plătească datoria cu din capitalul social; iar în cecece privesc fondurile culturale nu pot fi donate instituțiilor de cultură decât numai fondurile proprii.

Coop. „Vlad Tepeș“ Ohaba—Făgăraș. Să se comunice în termen de cel mult o lună ce măsuri s'au luat în legătură cu recomandările făcute de d-l inspector Gh. P. Andreescu. Idem coop. de credit „Grănicerul“ Ohaba—Făgăraș și b. pop. „Perșinăreana“ Perșani—Făgăraș.

Se mai iau hotărâri și asupra altor chestiuni de organizare și administrație.

*

Sedințele comitetului de control disciplinar. Sedința dela 25 Aprilie a. c., s'a ținut cu participarea d-lor Ion Vioreanu magistrat, Enea P. Bota protopop, iar la sedința din 15 Maiu a. c. au luat parte d-nii Ion Vioreanu, Enea P. Bota și Gh. Rusu.

Comitetul hotărăște următoarele:

Terentiu Tempeanu vânzător la coop. „Răstoleana“ din Răstolița jud. Mureș se trimite în judecată penală conform art. 145 l. coop. pentru sustragere de mărfuri și numerar; de asemenea se va chema în judecată consiliul de administrație conform art. 147 b. coop., iar în baza art. 150 din aceeași lege numitul vânzător este exclus din cooperație pe timp de 5 ani.

Coop. „Vulturul“ Verșimort—Maramureș Consiliul de administrație este invitat a răspunde dacă adunarea generală a dat descărcare fostului președinte al cooperativei Nicolae Wermer în cauza sa. Idem coop. forest. „Unirea“ Sîpău—Satu-Mare în cauza Iosif Nistor și Ambrozie Nicoară.

În cauza lui Gheorghe și Vasile Mureșean dela banca populară „Pogăceana“ Pogăceau—Mureș comitetul a dat următoarea decizie: se aplică numiților precum și consiliului de administrație pedeapsa avertismentului conform art. 150 l. coop. invitându-l a încasa de urgență sumele împrumutate prin schimbarea destinației dela debitori și a le remite Băncii Centrale Cooperative în caz contrar va fi ținut responsabil și trimis în judecată conform art. 145 legea pentru org. coop.

În cauza lui Péterfy Iosif și Osnes Ion comitetul deliberând a dat următoarea decizie: invită banca populară „Ludoșana“ Luduș—Turda să continue urmărirea averilor atât mobilă cât și imobilă a numiților până la acoperirea integrală a datoriei lor.

Vânzătorul Popa Vasile dela cooperativa „Bucureana“ Bedeciu—Cluj este trimis în judecată penală conform art. 145 l. coop și în baza art. 150 nu va mai putea fi ales sau numit în societățile cooperative pe termen de 5 ani, iar în baza art. 152 l. coop. se va întabula întreaga avere a susnumitului până la concurența sumei periclitată cu dobânzi și accesorii, precum și pe averea garanților Popa Gavrilă a lui Ioan și Toșa Petre.

*

Dela Sucursala din Cluj a Băncii Centrale Cooperative.

A) *Instrucțiunile de ordin general.* Se reamintește unităților cooperative următoarele instrucțiuni extrase din circularile No. 8896 și 9401—1931, trimise la timp de Banca Centrală Cooperativă:

1. *Reducerea dobânzilor (circulara No. 8896—1931).* Cu începere dela 1 Aprilie 1931 băncile populare care au datorii la Banca Centrală Cooperativă sau la fostele Centrale direct sau prin federale, nu pot socoti la debitorii lor drept dobânzi decât cel mult 12% anual, fără nici un adaos și sub nici o formă. Fac excepție băncile populare a căror datorie la Banca Centrală Cooperativă sau la fostele Centrale, direct sau prin federale, este în total mai mică decât $\frac{1}{3}$ din fondurile lor proprii (capital și fond de rezervă). Acestea pot socoti la debitorii lor o dobândă de maximum 14%, adică 6% peste

scontul Băncii Naționale a României, în conformitate cu legea contra cametei. Dacă se mai găsesc unități care au întârziat operațiunea, trebuie să o facă de urgență, pentru a nu fi expuse la sancțiuni.

2. *Creditul în întreținere (circulara No. 9401—1931).* Banca Centrală Cooperativă ține la dispoziția băncilor populare creditul special pentru ajutoarea agriculturilor și viticulturilor în vederea muncilor cum și a micilor industriași și meseriași în vederea producțiunii. Acest credit se acordă numai în condițiunile specificate în circulara No. 9401—1931 care trebuiesc respectate întocmai. Băncile populare care obțin credite de întreținere, trebuie să prezinte la scont cambii din portofoliul lor adică efectiv achitate numai cu scopuri productive, cu scadența maximum peste 6 luni și cu dreptul de prelungire pe încă 3—6 luni, după care termen trebuiesc achitate.

Notăm ca scopuri productive: pentru agricultori (economi) cumpărare de unelte agricole, cumpărare de vite, cumpărare de cerceale pentru sămânță, munci agricole cu specificarea lor (cosit, secerat, cules, prășit, treerat, etc.). Pentru viticultori: cumpărare și reparare de unelte și inventar, săpatul, îngrijitul și culesul viei etc. Pentru meseriași și mici industriași: cumpărare de unelte și materii prime în vederea producțiunii etc. Cambiile care au ca scop cumpărări de pământ, edificării de case, replantări de vie, construire de ateliere, nu le putem admite la scont deoarece acestea sunt împrumuturi de investițiune care nu pot fi încadrate în creditul de întreținere. Numai unitățile care sunt asociate la Banca Centrală Cooperativă pot beneficia de creditul de întreținere. Băncile populare care nu sunt asociate și voesc să beneficieze de creditul de întreținere, se vor adresa direct Băncii Centrale Cooperative București, Str. Brezoianu No. 17, unde vor cere formalitățile necesare în vederea asocierii.

Nu pot deveni asociate la Banca Centrală Cooperativă decât unitățile care au capital și fond de rezervă cel puțin Lei 100.000.

3. Băncile populare care dețin împrumuturi dela fosta Centrală a Băncilor Populare, preluate în prezent de Banca Centrală Cooperativă, vor trebui ca cel mai târziu până la 31 Decembrie 1931 să se asocieze la Banca Centrală Cooperativă, sau să-și achite integral împrumuturile până la această dată.

Este deci în interesul lor ca să ceară din timp asocierea iar cele care n'au fonduri suficiente să stăruiască pentru a ajunge la limita de mai sus (Lei 100.000). Unitățile care se asociază până la data de mai sus vor putea cere Băncii Centrale Cooperative ca să li-se utilizeze drept parte din vărsă-minte, capitalul lor la fostele Centrale.

B) *Instrucțiuni de ordin tehnic.* Se atrage din nou atențiunea unităților cooperative care au împrumuturi la Sucursală asupra normelor pe care trebuie să le urmeze cu ocazia prelungirilor și dela care nu se admite nici un fel de abatere sub sancțiunea ridicării creditului:

1. Unitățile trebuie să-și aranjeze împrumuturile cu o desăvârșită punctualitate.

În acest scop ele vor trimite din timp, adică cu cel puțin 15 zile înainte de scadența actele și legătura cu aranjarea împrumuturilor și anume:

a) Încheierea consiliului de administrație prin care se solicită prelungirea împrumutului cu arătarea motivelor pentru care nu se poate achita în întregime, acontu ce se oferă, timpul pentru care se cere prelungirea și persoanele desemnate de consiliu pentru semnarea cambiei în numele unității.

b) Balanța de verificare și situația de casă ambele la zi. Este nevoie ca aceste formalități să fie depuse cu 15 zile înainte de scadență, pentru ca în acest timp comitetul de scont al Sucursalei să poată hotări asupra cererii de prelungire și să se facă unităților convenitele comunicări privitoare la condițiunile în care s'a prelungit împrumutul, iar unitățile să aibă timp ca până la scadență să trimită cele necesare în vederea prelungirii adică: acontu, dobânzile și cambia respectivă pentru noul împrumut.

Unitățile cooperative sunt rugate a depune toată stăruința pentru stricta aducere la îndeplinire a obligațiunilor ce li-se pun atât prin scrisorile, circularile cât și direct de organele de control ale Băncii Centrale Cooperative, cunoscând că numai procedând astfel se vor bucura de întreaga sa sollicitudine.

BILANȚUL GENERAL

al Societăților Cooperative de Credit (Bănci Populare) din Ardeal (18 județe, 427 unități cu 62,135 membrii)

Incheiat la 31 Decembrie 1930.

ACTIV

Valoarea în lei

PASIV

Denumirea conturilor	1930		Denumirea conturilor	1930	
	Sume Parțiale	Sume Totale		Sume Parțiale	Sume Totale
Casa		8,005.999-83	Capital social vărsat		67,572.934-37
Depuneri inclusiv dobânzile	La Banca Centrală Coooperativă 771.280-60 La Federală 4,550.562-35 La diverși 1,310.464-03	6,632.306-98	Fond de rezervă	9,016.403-43	
Efecte publice real		53.672-19	Fond de prevedere	2,227.283-28	
Participări	Capital la Banca Centr. Coop. 1,946.500-— Capital la C. C. Import-Export 10.000-— Capital la Federală 3,706.550-75 Capital la alte întreprinderi 235.562-25	5,898.613-—	Fond cultural și pentru opere sociale	2,445.893-93	
Imprumuturi la locuitori		354,576.264-04	Fond Creanțe dubioase	2,223.019-05	25,669.420-93
Imprumuturi speciale și din mandat		26,644.646-22	Fond Dobânzi datorate	9,756.821-24	
Dobânzi datorate	Imprumuturi curente 9,902.871-44 „ speciale 379.968-95	10,282.840-39	Fond pt. Imobil amortizări \ Mobilier	6,482.767-80 2,469.027-40	8,951.795-70
Diverși debitori particulari		3,262.829-93	Depuneri spre fructificare inclusiv dobânda		147,660.961-87
Creanțe dubioase	Imprumuturi curente 2,358.727-64 „ speciale 10.795-—	2,369.522-64	Credite pentru operațiuni crt. dela org. Coop.	127,537.695-—	
Imobil		3,214.337-84	Credite pentru operațiuni speciale și din mandat	28,614.474-42	
Mobilier		3,540.482-56	Diverși creditorii particulari	6,159.028-93	
Diverse Conturi		5,363.838-94	Contribuția la Uniunea de control	295.590-13	162,606.788-53
Deficit (perdere)		1,201.362-10	Dobânzi reportate	6,059.556-01	
			Diverse Conturi	1,518.906-31	7,578.462-32
			Excedent (beneficiu net)		11,006.352-94
Total		431,046.716-66	Total		431,046.716-66

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

al Societăților Cooperative de Credit (Bănci Populare) din Ardeal
Incheiat la 31 Decembrie 1930.

DEBIT

Valoarea în lei

CREDIT

Cheltueli	1930		Venituri	1930	
	Sume Parțiale	Sume Totale		Sume Parțiale	Sume Totale
<i>Cheltueli de Administrație</i>					
Cheltueli generale	3,991.567-78		Dobânzi și diverse beneficii din operațiuni curente		58,939.012 68
Salarii	7,616-759 76		Dobânzi și diverse beneficii din operațiuni speciale și din mandat		277 047-73
Jetoane de prezență și depla- sare	201 912—		Diverse alte venituri		1,041.521-77
Cheltueli control Uniune	375.028—				
Chirii	484.784—	12,670.051-54			
<i>Impozite</i>					
Comercial	1,584.555 58				
Diverse	411 139-19	1,995.694-77			
<i>Amortismente</i>					
Fond amortisment imobil	229.400-01				
Fond amortisment mobilier . . .	207.101 26				
Fond creanțe dubioase	411.537-30	848.038 57			
<i>Dobânzi</i>					
Dob. Fond de rezervă	524 806 60				
Dob. Fond cultural	113 310-02				
Dob. la dep. spre fructificare . .	14,371.519 85				
Dob. la Efecte de plată	19,255.813-15	34,265-449-62			
<i>Diverse</i>					
	673 356-84	673.356-84			
Totalul cheltuelilor Lei		50,452.591-34	Totalul veniturilor Lei		60,257 582-18
Excedent (profit net) Lei		11,006 352-94	Deficit (pierdere) Lei		1,201.362 10
Total debit Lei		61,458.944-28	Total credit Lei		61,458.944-28

Cooperative de Consum,
Aprovizionări, Vânzări în comun
și Agricole

Regiunea Uniunii „Ardealul”

BILANȚUL GENERAL

al Societăților Cooperative de Consum, Aprovizionări, vânzări în comun
și Agricole (18 județe, 141 unități cu 15,153 membrii) din Ardeal

Incheiat la 31 Decembrie 1930.

ACTIV

PASIV

Denumirea conturilor	1930		Denumirea conturilor	1930	
	Sume Parțiale	Sume Totale		Sume Parțiale	Sume Totale
Cassa	1,795.807.44		Capital social vărsat		10,528.708.88
Depozite (la bănci, etc.)	1,107.884.23	2,903.691.67	Fond de rezervă	4,643.570.87	
Efecte publice și acțiuni		557.920.94	Fond de prevedere	1,885.667.08	
Mărfuri generale		12,871.633.19	Fond cultural și pentru opere sociale	1,698.799.62	
Mărfuri în comision		13.000.—	Fond creanțe dubioase	1,299.333.55	9,527.371.12
Aproviz. } Operațiuni curente în comun } „ din mandat	54.517.— 75.705.—	130.222.—	Fond pt. } Imobile, instalații, mașini	3,116.273.05	
Vânzări în comun			Amortizări } Mobilier și edecuri Animale	1,027.181.11	4,143.454.16
Debi- } Din operațiuni în cont tori } propriu și comision	14,337.286.29		Creditori } Operațiuni curente din : } (cooperative)	5,202.549.—	
Avansuri vânzări în comun		14,337.286.29	Operațiuni curente (particulari)	13,679.231.86	
Din operațiuni din mandat			Aprovizionări din mandat		
Debitori dubioși		844.943.16	Contribuțiuni la Uniunea de control	49.162.—	18,930.942.86
Participații la diverse între- prinderi		778.251.42	Deponenți de mărfuri în comi- sion	5.277.—	
Imobile, mașini și instalații		7,960.938.68	Deponenți de produse vânzări în comun		5.277.—
Animale		51.483.—	Arenzi (la cooperative agricole)		192.599.—
Mobilier și edecuri		2,987.207.19	Diverse conturi		1,388.857.14
Debitori asociați (pentru coop. Agricole)		384.420.95	Excedent (beneficiu net)		1,673.378.46
Diverse Conturi		988.816.61			
Deficit (perdere)		2,080.873.52			
Total		46,390.688.62	Total		46,390.688.62

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

al Societăților Cooperative de Consum, Aprovizionări, vânzări în comun și Agricole din Ardeal

Incheiat la 31 Decembrie 1930.

Valoare în lei

DEBIT

CREDIT

Natura cheltuelilor	1930		Natura cheltuelilor	1930	
	Sume Parțiale	Sume Totale		Sume Parțiale	Sume Totale
<i>Cheltueli de Administrație</i>					
Cheltueli generale	2,705.327.85		Din vânzarea mărfurilor cu- rente		10,961,345.50
Chirii	839.733.30		Din vânzarea mărfurilor din mandat		146.471.25
Salarii	4,415.230.07		Comisioane		832.913.29
Jetoane de prezență și depla- sare	47.600.48		<i>Diverse</i>		
Cheltueli control uniune	78.144.36	8,086.036.06			
<i>Impozite</i>					
Comercial	468.820.72				
Diverse	305.085.08	773.905.80			
<i>Amortismente</i>					
Fond amortisment, imobil ma- șini și instalații	151.051.12				
Fond amortisment mobilier și edecuri	116.950.95				
Fond amortisment animale . . .	—				
Fond amortisment creanța du- bioase	80.566.55	348.568.62			
<i>Dobânzi</i>					
Dobânzi fond de rezervă	135.277.39				
Dobânzi fond cultural	35.664.59				
Dobânzi diverși creditori	1,610.509.02	1,781.451.—			
<i>Diverse</i>					
	1,358.263.62	1,358.263.62			
Totalul cheltuelilor		12,348.225.10	Total veniturilor		11,940.730.04
Excedent (Beneficiul net)		1,673.378.46	Deficit (Pierdere)		2,080.873.52
Total debit		14,021.603.56	Total credit		14,021.603.56

BILANȚURI DE SOCIETĂȚI COOPERATIVE

No. crt.	Numele unității	Comuna	Județul	Anul înființării	Situația la 31 Decembrie 1930										Observații	
					No. membriilor	Capitalul social		Fond rezervă		Depuneri spre fructific.		Imprumuturi acordate		Beneficiul net		
						Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei		b.
1	B. p. „Aiudeana“	Aiud	Alba	1924	255	263.525	75	21.893	—	117.353	—	856.279	—	10.659	50	
2	„ „ „Obrejana“	Obreja	„	1927	108	100.872	—	12.888	—	214.044	—	546.323	—	41.415	—	
3	„ „ „Ciorana“	Cioara	„	1922	336	135.516	—	63.660	—	954.784	—	1.764.700	—	66.615	—	
4	„ „ „Seceleana“	Satulung	Brașov	1925	410	931.395	—	83.430	—	1.947.180	—	3.097.551	—	126.640	—	
5	„ „ „Oltul“	Miercurea-Ciuc	Ciuc	1927	86	298.500	—	10.764	—	545.941	—	950.040	—	37.959	—	
6	„ „ „Gelu“	Giâu	Cluj	1928	667	356.043	—	56.330	50	260.645	—	2.858.225	50	93.176	—	
7	„ „ „Șeuliana“	Șeulia	Mureș	1923	230	131.765	85	15.500	—	296.041	—	988.574	—	49.896	15	
8	„ „ „Inălțarea“	Deda	„	1926	99	168.584	—	13.545	—	266.000	—	622.000	—	35.284	—	
9	„ „ „Rebreana“	Rebra	Năsăud	1922	265	118.414	—	9.516	66	105.706	—	467.500	—	35.147	—	
10	„ „ „Minerva“	Telciu	„	1927	486	371.495	—	13.235	25	452.348	—	33.548	—	45.914	—	
11	„ „ „Dacia“	Satu-Mare	Satu-Mare	1926	312	687.471	—	17.666	—	124.422	—	977.418	—	76.313	15	
12	„ „ „Medieșana“	Medieșul Aurit	„	1927	180	188.385	—	16.191	—	118.744	—	700.161	—	48.137	—	
13	„ „ „Plugarul“	Cidreag	„	1930	91	147.677	—	4.098	—	759.556	—	916.215	—	38.475	—	
14	„ „ „Isvorul“	Bălan	Sălaj	1922	265	225.707	—	31.511	42	178.819	—	781.250	—	20.711	—	
15	„ „ „Boeneana“	Boian	„	1927	216	181.381	—	20.419	—	370.589	—	983.669	—	49.324	—	
16	„ „ „Muncitorul“	Șimleul-Silvaniei	„	1924	264	574.174	—	66.508	—	891.477	—	2.923.870	—	102.292	—	
17	„ „ „Ocna“	Ocna-Dejului	Someș	1925	119	93.762	—	5.584	—	100.796	—	388.500	—	19.520	—	
18	„ „ „Isvoiu Nou“	Ciceu-Giurgești	„	1926	162	130.570	—	6.167	—	67.655	—	407.355	—	13.284	—	
19	„ „ „Sf. Mihail“	Mihailu-Viteazul	Turda	1925	216	601.031	—	66.568	—	663.614	—	1.973.970	—	99.581	—	
20	„ „ „Ludoșana“	Luduș	„	1923	199	364.232	—	52.480	—	82.039	—	1.311.516	—	40.409	—	
21	„ „ „Turda“	Turda	„	1925	267	551.667	—	57.000	—	422.447	—	1.520.050	—	88.218	—	
22	„ „ „Ocolișana“	Ocoliș	„	1929	71	83.013	—	4.580	—	1.314.774	—	1.488.771	—	52.969	—	
23	„ „ „Plugarul“	Dej	Someș	1927	966	1.000.025	—	31.177	—	2.248.769	—	6.291.095	—	146.395	—	

Uniunea de cooperative „Ardealul“

la 31 — XII — 1930.

Convocare.

In conformitate cu decizia consiliului de administrație din 30 Martie 1931, convocăm în adunare generală unitățile cooperative afiliate Uniunii de Cooperative „Ardealul“ din Cluj pentru ziua de **26 Iunie 1931 ora 10 în sala festivă a primăriei Municipiului Cluj.**

ORDINEA DE ZI:

1. Ratificarea afilierii societăților înscrise în Uniune.
2. Darea de seamă a consiliului de administrație pentru anul 1930.
3. Raportul cenzorilor.
4. Aprobarea bugetului pe 1930 inclusiv contribuțiunile unităților pe anul 1930.
5. Aprobarea bilanțului pe 1930 și repartitia excedentului.
6. Stabilirea cotei de contribuții pe 1931 pe baza de-verului, plasamentului și arenzilor, cu considerare la beneficiul net pe 1930 față de propunerile consiliului de administrație și darea de seamă.
7. Aprobarea bugetului de venituri și cheltueli pe 1931.
8. Alegerea a 4 membrii în consiliu, eșiți la sorți.
9. Alegerea a 3 cenzori și 3 supleanți.
10. Stabilirea unui plan de activitate pe 1931/1932.
11. Eventuale propuneri.

In cazul când nu se va întruni 1/3 din numărul cooperativeelor asociate, conform art. 20 din statute, adunarea se va ține de drept a doua zi, în acelaș loc și la aceeaș oră cu oricare număr de delegați luându-se hotărâri asupra aceleiaș ordine de zi.

Cluj, la 27 Mai 1931.

Președinte, Dr. VICTOR JINGA.

Darea de seamă a Consiliului de administrație al Uniunii de cooperative „Ardealul“, Cluj,

cătră

Adunarea generală ordinară din 26 Iunie 1931.

Onorată Adunare generală,

Legea pentru organizarea cooperăției din 28 Martie 1929, ținând seamă de dezvoltarea din acel timp a mișcării noastre cooperative și de propășirea spre care trebuie să se îndrepteze în viitor, a găsit soluțiuni bune privitoare la organizarea cooperăției printre cari autonomia — nu independența — mișcării ține loc de căpetenie.

Pe când înainte Instituțiunile centrale ale cooperăției noastre erau conduse de consilii în cari majoritatea era formată din reprezentanții Statului, prin legea amintită, atât în consiliul general al cooperăției care conduce Oficiul Național cât și în Consiliul de administrație al Băncii Centrale cooperative majoritatea este formată de reprezentanții aleși de mișcarea cooperativă.

Acest cadru legal nu satisface însă pe deplin principiul autonomiei deoarece agenții de execuție având calitatea de funcționari publici numiți și retribuiți de Stat — practic, — libertatea de acțiune a Consiliului general și a consiliilor de administrație ale Uniunilor este stânjenită.

Apreciind recunoașterea prin lege a unei mari necesități — autonomia — revendicată de stadiul actual de dezvoltare al mișcării noastre cooperative, nu putem să nu ținem seamă de un un nou, mare și îndreptățit deziderat al cooperăției românești — independența față de Stat — care se conturează tot mai mult ca o necesitate imperioasă în mințile și inimile operatorilor, tâșnind viguros din viața de toate zilele a mișcării, independența compatibilă cu ideea de solidaritate care domină cooperăția.

Socotim sosită vremea ca mișcarea să fie lăsată să meargă pe propriile ei picioare, să fie astfel ferită de fluctuațiunile

deose și stricătoare cărora sunt supuse instituțiunile de Stat de biurocratismul și încetineala caracteristică administrațiilor publice; în regiunile în cari mișcarea e mai recentă, organizarea autocontrolului și propagandei să fie sprijinită cu mijloace bănești de Instituția financiară centrală cooperativă; controlul fondurilor cu cari Statul finanțează cooperația să se facă ținându-se seamă de caracterul social al mișcării iar nu numai de criterii economico-administrative cari ar împieta asupra desvoltării libere a cooperației.

Dacă cooperația este un organism viu, care crește și se întărește, se cuvine să dovedească majoratul ei după 30 de ani de tutelă a Statului; să spună răspicat: ori vrea încorporarea completă în administrația publică a Statului ori separațiunea de acesta; compromisul între aceste două stări nu face decât să o apese cu toate desavantajile fiecărei din ele înlăturând avantajile pe cari fiecare, în parte, le-ar prezenta.

Nu putem insista aci mai mult asupra acestei chestiuni; ținem numai să afirmăm că *până când nu va interveni o clarificare categorică a raporturilor dintre mișcarea noastră cooperativă și Stat, orice problemă generală, privind această mișcare, nu își va găsi o soluțiune pe deplin compatibilă cu interesele mari ale acestei importante acțiuni economico-sociale.*

Se cuvine însă să recunoaștem că legea din 1929 a lăsat posibilitatea trecerii legale într'o nouă etapă, prin dispozițiunea foarte interesantă trecută în art. 79:

„Uniunile de cooperative pot să alcătuiască o Centrală a Uniunilor de Cooperative, care va avea atribuțiunile prevăzute în prezenta lege pentru Oficiul național al cooperației române”.

Prin urmare legea prevede posibilitatea retragerii serviciilor de Stat în fața unei organizațiuni private care ar vrea să-și ia asupra ei atribuțiunile exercitate azi de Stat.

Odată cu arătarea de mai jos a activității Uniunii noastre vom face și constatările cari reies din contactul nostru direct cu mișcarea cooperativă.

*

În art. 66—78 legea de organizare din 1929 vorbește despre Uniunile de cooperative, organe de autoguvernare ale mișcării cooperative, subordonând înființarea lor aprobării Oficiului național. Legiuitorul român adoptând sistemul legiurii germane a introdus obligativitatea afilierii cooperativelor de primul grad la Uniuni.

Principalul scop al Uniunilor este organizarea autocontrolului.

Activitatea Uniunilor de cooperative este supusă controlului Oficiului național.

*

Uniunea de cooperative „Ardealul” din Cluj s'a întemeiat de 152 unități cooperative în adunarea generală din 30 Oct. 1929; raza de activitate a Uniunii cuprinde județele: Alba, Bihor, Brașov, Ciuc, Cluj, Făgăraș, Maramureș, Mureș, Năsăud, Odorhei, Satu-Mare, Sălaj, Sibiu, Someș, Târnava-Mare, Târnava-Mică, Treiscaune și Turda.

Actul constitutiv și statutele s'au aprobat de Oficiul național al cooperăției române cu nr. 36198 din 9 Ianuarie 1930, s'au autentificat de judecătoria Urbană Cluj la 14 Ian. 1930, înscriindu-se în registrul de cooperative al judecătoriei la nr. 8/1930; la 19 Martie 1930 s'a eliberat de judecătorie certificatul de liberă funcționare nr. 1110/1930. Extrasul de pe actul constitutiv s'a publicat în Buletinul cooperăției nr. 4 din 15 Februarie 1930. Actul constitutiv și statutele Uniunii s'au trimis tuturor unităților cooperative din raionul nostru.

*

Până la 1 Iulie 1930 cele 18 județe cari formează astăzi raionul Uniunii noastre, alcătuiau două regiuni ale Oficiului național al cooperăției și anume: regiunea IV Cluj-cu 11 județe și regiunea V Brașov cu 7 județe. La data menționată se desființează regiunea Brașov contopindu-se cu regiunea Cluj cu sediul la Cluj.

La 1 Noemvrie 1930 se desființează și regiunea Cluj a Oficiului, trecând asupra Uniunii toate atribuțiunile ce îi sunt acordate prin lege, regulament și statute.

7 Din pricina acestor schimbări, a coexistenței regiunilor Oficiului cu Uniunea, a situației nelămurite a personalului și a confuziei de atribuțiuni, Uniunea „Ardealul” nu a putut desfășura o intensă activitate proprie, nu a putut avea suficiență inițiativă și nu și-a putut dovedi — în anul 1930 — capacitatea completă de înlăptuiri în mișcarea cooperativă a Ardealului.

Activitatea pe care o expunem aci privește exclusiv Uniunea noastră, reprezintă deci numai munca acesteia. Paralel cu activitatea noastră, în Ardeal, controlul, asistența judiciară, etc. au fost efectuate și de Oficiul național direct, prin organele de control și personalul delegat de acesta.

*

La 31 Dec. 1929 — deci în vremea când a luat ființă Uniunea noastră — *mișcarea cooperativă din Ardeal* (raionul Uniunii noastre) era în următoarea situațiune:

Unități cooperative	N-rul membr.	Capital social	Fond. de rezervă culturale, etc.	Depuneri spre fructific.	Imprumuturi acordate	Credite contractate
405 bănci populare	59285	55,984.377	22,173.009	117,682.528	321,519.830	134,533.471
166 coop. de cons.	19300	11,809.413	14,384.783	—	—	25,953.000
18 coop. forestiere	2435	7,397.609	1,090.496	—	—	33,951.697
28 obștii de arend.	1545	913.000	140.000	—	—	632.000
15 obștii de cump.	388	1,278.000	71.000	—	—	1,592.000
5 coop. de produc.	505	1,645.000	795.000	—	—	3,504.000

*

Consiliul de administrație și Comisiunea de cenzori, alese de adunarea generală de constituire a Uniunii au compunerea arătată în altă parte a dării de seamă.

Consiliul de administrație a ținut în cursul anului 1929 șase ședințe și anume la 13 Ianuarie, 3 Aprilie, 12 Maiu, 9 Iulie, 3 Noemvrie și 21 Decemvrie.

În prima ședință Consiliul — între altele — a constituit, din sânul său, comitetul de organizare și propagandă și comitetul de control.

Dl inspector Gh. Vlădescu a fost detașat ca director al Uniunii de Oficiul național al cooperației, până la 30 Iulie 1930; dela această dată a fost detașat dl inspector D. Cartianu.

Consiliul de administrație, în cele șase ședințe s'a ocupat de probleme privind cooperația din Ardeal și chestiuni privitoare la funcționarea Uniunii în cadrul atribuțiilor ei statutare. Despre fiecare ședință a Consiliului s'a făcut o dare de seamă amănunțită în revista Uniunii și deci nu mai stăruim aci.

Comitetul de organizare, propagandă și educație cooperativă a ținut 16 ședințe.

Comitetul de control a ținut 4 ședințe.

Hotărârile comitetelor au fost deasemenea publicate, periodic, în revista Uniunii.

*

În prima ședință — la 31/I/1930 — Consiliul de administrație a întocmit *bugetul de venituri și cheltuieli* al Uniunii care a fost înaintat spre aprobare Oficiului național al cooperației.

*

Potrivit art. 68 din legea de organizare a cooperației, societățile cooperativе sunt obligate ca până la 31—XII—1930 să se afilieze unei Uniuni de cooperative, deoarece în caz contrar pierd calitatea de cooperativă.

No. curent	JUDEȚUL	Bănci popul.	Cooperative agricole. produc., consum				Coop. forestiere	Obștii de arend.	Obștii de cump.	Coop. diverse	Federale	Total general	Observațiuni
			Consum.	Agricole	Producție	Total							
1	Alba	31	3	1	2	6	3	—	—	1	—	41	
2	Bihor	36	21	5	—	26	3	—	—	—	1	66	
3	Brașov	12	9	2	—	11	5	2	—	2	—	32	
4	Ciuc	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
5	Cluj	26	7	2	7	16	—	—	1	—	—	43	
6	Făgăraș	35	18	—	—	18	1	—	—	—	—	54	
7	Maramureș	22	3	—	—	3	2	—	—	2	1	30	
8	Mureș	17	11	3	—	14	3	—	—	1	—	35	
9	Năsăud	30	17	—	—	17	—	—	—	—	1	48	
10	Odorheiu	4	—	1	—	1	—	—	—	—	—	5	
11	Sălaj	51	5	8	—	13	—	—	—	—	1	65	
12	Satu-Mare	24	7	2	1	10	6	—	—	1	—	41	
13	Sibiu	37	7	—	1	8	1	—	—	1	—	47	
14	Someș	32	4	1	—	5	1	—	—	—	—	38	
15	Târnava-Mare	16	5	1	—	6	—	—	—	—	—	22	
16	Târnava-Mică	33	7	—	—	7	—	—	—	—	—	40	
17	Treiscaune	10	1	4	1	6	—	—	—	—	—	16	
18	Turda	35	3	2	—	5	1	—	—	—	1	42	
Total:		456	128	32	12	172	26	2	1	8	5	670	din cari 5 federale

În conformitate cu art. 156 al legii de organizare a cooperativei, unitățile cooperative sunt datoare ca până la 1 Apr. 1931 să-și pună de acord statutele cu prevederile acestei legi.

La 31—XII—1930 își puseseră de acord statutele cu noua lege, statute vizate de Uniune:

No. curent.	JUDEȚUL	Vizate Cooperative				Respinsse Cooperative			
		Credit	Agricole și consum	Forestiere	Obștii	Credit	Agricole și consum	Forestiere	Obștii
1	Alba	11	—	—	—	—	—	—	—
2	Bihor	11	2	—	—	—	—	—	—
3	Brașov	1	—	—	—	—	—	—	—
4	Ciuc	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Cluj	9	2	—	—	—	—	—	—
6	Făgăraș	—	1	—	—	—	—	—	—
7	Maramureș	2	—	—	—	—	—	—	—
8	Mureș	5	4	—	—	—	—	—	—
9	Năsăud	11	2	—	—	—	—	—	—
10	Odorheiu	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Sălaj	20	1	—	—	—	—	—	—
12	Satu-Mare	2	—	—	—	—	—	—	—
13	Sibiu	2	—	—	—	1	1	—	—
14	Someș	9	2	—	—	—	—	—	—
15	Târnava-Mică	5	1	—	—	—	—	—	—
16	Târnava-Mare	1	—	—	—	—	—	—	—
17	Treiscaune	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Turda	11	—	—	—	—	—	—	—
Total:		100	15	—	—	1	1	—	—

Până la 31—XII—1930 s'a acordat de Uniune *viza de constituire* la 2 bănci populare, 5 cooperative agricole și de consum și la 2 cooperative diverse, neacordându-se *viza cerută* unei cooperative.

*

SERVICIUL INTERIOR. Am avut personal interior insuficient. Până la 1 Nov. 1930 au lucrat exclusiv pentru Uniune, directorul, detașat dela Oficiu și un secretar iar dela această dată directorul și 4 funcționari din cari unul detașat dela Oficiu și ceilalți proprii ai Uniunii. In seama acestui personal a fost întocmirea de referate pentru comitete, verificarea inspecțiilor, corespondența curentă, arhiva, serviciul administrativ al contenciosului, statistica, contabilitatea, etc. Au intrat până la 31—XII—1930, 2808 adrese și au eșit 1179 adrese, restul fiind diferite situații remise lunar de unitățile cooperative.

*

SERVICIUL EXTERIOR. *Controlul.* Uniunea și-a început activitatea de control la 23 Sept. 1930, prin numirea unui revizor-contabil și dela 1 Nov. 1930 până la 31—XII—1930 au lucrat în serviciul de control al Uniunii 3 inspecitori, 4 sub-inspecitori și 5 controlori, toți detașați dela Oficiul național; între aceștia au fost și 2 ingineri silvici și 2 agronomi.

Activitatea serviciului exterior al Uniunii, dela 22 Sept. la 31 Dec. 1930 a fost următoarea:

Felul organelor	Inspecții amănunț. simple		Insp. cu anch.		Insp. sumare		Div. cer. și deleg.		Total			No. organelor	Zile întrebuințate			Total gt. zile
	Insp.	Zile	Insp.	Zile	Insp.	Zile	No.	Zile	Insp.	Div.	Zile		Cont. la Uniune	Zile		
														Lucrări birou	Div.	
Proprii					31	22	7	3	31	7	25	1		42		67
Detașate	26	78	27	90	106	127	53	62	159	53	357	12	34	15	11	417
Total:	26	78	27	90	137	149	60	65	190	60	382	13	34	57	11	484

In acelaș interval de timp, pe categorii de unități și feluri de inspecții, activitatea de control a Uniunii a fost:

No. curent	Lunile	Federale				Bănci populare				Coop. agr., cons. și prod.				Cooperative forestiere				Obștii				Total general al inspecțiilor	Observațiuni
		Amânunț.	Anchete	Sumare	Total	Amânunț.	Anchete	Sumare	Total	Amânunț.	Anchete	Sumare	Total	Amânunț.	Anchete	Sumare	Total	Amânunț.	Anchete	Sumare	Total		
1	Septembrie						4	4			2	2			2	2			1	1	9	Un revizor cont. care a lucrat și la biroul Untunei. 12 organe detașate și 1 rev. cont.	
2	Octombrie					11	11			3	3										14		
3	Noembrie	1	1	—	2	7	6	39	52	2	6	23	31	7	2	10	19	—	1	2	3		107
4	Decembrie	1	1	—	2	4	3	24	31	—	2	14	16	3	5	2	10	1	—	—	1		60
	Total:	2	2	—	4	11	9	78	98	2	8	42	52	10	7	14	31	1	1	3	5	190	
	Unități inspectate de mai multe organe sau în mai multe luni	1			1																	8	
		1	2	—	3	11	9	78	98	2	8	42	52	8	3	13	24	1	1	3	5	182	

Pentru inspecțiile de mai sus s'a întrebunțat *numărul de zile arătat în tabloul ce urmează:*

No. curent	Lunile din 1930	Federale				Bănci populare				Coop. agr., cons. și prod.				Cooperative forestiere				Obștii arand. și cumpăr.				Total al zilelor de inspecție	Diverse cercetări și delegații	Total general
		Amănunț.	Anchete	Sumare	Total	Amănunț.	Anchete	Sumare	Total	Amănunț.	Anchete	Sumare	Total	Amănunț.	Anchete	Sumare	Total							
1	Septembrie							1	1											6		6		
2	Octombrie							3	3												11	2	13	
3	Noembrie	2	2	—	4	19	22	35	76	9	32	30	71	28	2	11	41	—	1	4	5	197	31	228
4	Decembrie	2	4	—	6	9	11	29	49	—	4	20	24	8	12	3	23	1	—	—	1	103	32	135
	Total:	4	6	—	10	28	38	75	136	9	36	54	99	36	14	16	66	1	1	4	6	317	65	382

Prin urmare, în total, s'au făcut dela 22 Sept. până la 30 Dec. 1930, 190 inspecții amănunțite, sumare și anchete la 182 unități, întrebunțându-se 317 zile; s'au făcut 60 diverse cerce-

tări și executări de delegații întrebuințându-se 65 zile; s'au mai întrebuințat 34 zile pentru conferințe în vederea încheerii bilanțurilor și 57 zile pentru lucrări de birou; 21 zile au fost folosite pentru ținerea a 18 cercuri cooperatiste în diverse centre ale provinciei noastre și 11 zile pentru alte lucrări diverse. În total, în intervalul de timp arătat, serviciul exterior al Uniunii compus din 13 organe de control, a întrebuințat pentru lucrările menționate 505 zile.

Asistență judiciară s'a dat de 2 avocați, din cari unul propriu al Uniunii și unul detașat dela Oficiu.

În lunile Noemvrie și Decemvrie 1930 de activitate proprie a Uniunii s'a dat asistența la 32 procese ale unităților cooperative.

*

PROPAGANDA. Uniunea noastră a desfășurat o intensă propagandă cooperatistă prin scris, cuvânt și îndemnuri la fața locului.

Revista „Tribuna cooperatiei Ardelene” a început să apară în luna Mai 1930, fiind singura publicațiune de acest fel în Ardeal. Ca revistă a Uniunii, prin ea s'a ținut legătură continuă între instituția centrală și unități în primul rând, apoi a contribuit la răspândirea ideii și cunoașterea acțiunii cooperatiste în Ardeal și în restul țării.

În cursul anului 1930 revista a apărut lunar în opt numere, cu un total de 280 pagini și un tiraj lunar de 1300 exemplare.

S'au publicat în ea 38 articole-studii, un bogat material statistic și informativ, îndrumări, dări de seamă asupra activității Uniunii, recenzii, cronici din țară și străinătate și altele.

Menționăm că s'au cheltuit cu tipărirea și expediția revistei L. 66.746 din cari L. 43.515 au fost acoperiți din abonamente în 1930 și 21.336.— tot pt. 1930 în 1931.

*

Cercuri cooperatiste. După cum s'a rătat, organele de control ale Uniunii au luat parte la 18 cercuri cooperatiste. S'au constituit 5 cercuri cooperatiste noi, pe bază de regulament și anume la Beiuș—Bihor, Șimleul-Silvaniei—Sălaj, Carei—Sălaj, Rășinari—Sibiu și Turda, cu sediul la unitățile cooperative din localitățile respective.

S'au mai ținut încă și următoarele cercuri cooperatiste din inițiativa Uniunii:

1. La 22 Mai dimineața, 1930, la Teiuș—Alba, cu 32 delegați de unități, participând și dl Dr. V. Jinga, președintele Uniunii și dl Gh. Vlădescu, director.
2. La 22 Mai, p. m., la Blaj, cu 12 delegați, participând și dl Jinga și dl Gh. Vlădescu.
3. La 22 Iunie la Bistrița—Năsăud, cu 26 delegați, parti-

cipând și dñii Jinga și Vlădescu. După amiază dl Jinga a ținut o conferință publică despre cooperatie în sala prefecturii.

4. La 4 Iulie la Sighet—Maramureș, cu 20 delegați, participând și dl Jinga și dl Bușe, inspector.

5. La 27 Iulie la Satulung—Brașov, cu 16 delegați, participând și dl Jinga.

6. La 4 Decembrie, la Beiuș—Bihor, cu 5 delegați, luând parte și dl Cartianu, directorul Uniunii.

7. La 6 Dec. la Șimleul-Silvaniei—Sălaj, cu 17 delegați, luând parte și dl Jinga și dl Vlădescu. După amiază, dl Jinga a ținut o conferință publică despre cooperatie în sala festivă a primăriei.

La toate cercurile s'a vorbit amănunțit despre organizare, legislație, credite, Uniune, etc., după cum s'a relatat, la timp, în revista Uniunii.

În luna Iulie și August 1930 dl Dr. V. Jinga a ținut conferințe cooperatiste, în cadrul serbărilor organizate de cercul studentesc „Tara Bârsei”, în comunele Hărman, Sft. Petru, Intorsătura Buzăului, Zărnești, Măeruş și Hăghie din județul Brașov și dl prof. Gh. Dragoș în comunele Belini și Arini din jud. Treiscaune.

În ziua de 28 Mai, dl președinte al Uniunii a vizitat, s. mar, Banca pop. „Plugarul” și cooperativa „Somesana” din Dej.

La 12 Mai a vizitat centrul cooperativ Bologa din județul Cluj, cu o frumoasă cooperativă pt. exploatarea granitului și o bancă populară.

Deasemenea dsă a vizitat și școala de contabili cooperatori din Luduș-Turda și federala din acea localitate.

Uniunea noastră a făcut tot posibilul ca cursurile de vară organizate de Oficiul național la Oradea între 4—17 Iulie 1930 să reușească cât mai mult. La aceste cursuri, pe deplin reușite, au luat parte 125 de consilieri, cenzori și funcționari de cooperative din Ardeal.

*

Problema funcționarilor din cooperatie a preocupat Uniunea, fără să-i fi găsit încă până acum o soluțiune satisfăcătoare atât pentru unități cât și pentru funcționari. Prin revista Uniunii s'a evidențiat, în mai multe rânduri, rolul important al școlilor de contabili cooperatori din Luduș—Turda și Lugoj. S'a atras în mai multe rânduri — prin circulări și revistă — atențiunea unităților asupra necesității de a angaja personal pregătit, ne-am interesat de organizarea administrativă a cooperativelor prin contabilii regionali și am stat în legătură cu asociațiile de contabili cooperatori dela Lugoj și Luduș—Turda.

Aceasta chestiune va trebui să ne preocupe încă mult și serios, utilizând chiar o oareșcare presiune asupra societăților cooperative pentru ca să angajeze contabili pricepuți și să-i salarizeze omeneste.

La 1 Sept. 1930 s'a ținut la Cluj congresul regional al contabililor și funcționarilor din cooperatie, cu un număr însemnat de participanți.

*

Situațiunea Financiară. În altă parte a dării de seamă arătăm bugetul de venituri și cheltueli ale Uniunii pe 1930 întocmit de Consiliul de administrație în ședința dela 31 Ian. 1930 și trimis Oficiului național spre aprobare.

Bugetul reprezintă L. 774.000.— la venituri și cheltueli. Uniunea funcționând în Ardeal cea mai mare parte a anului paralel cu Oficiul și utilizând în întreg anul exclusiv personalul Oficiului (afară de un revizor contabil propriu), bugetul cuprinde prevederi — în primul rând — pentru funcționarea serviciilor interioare, a consiliului de administrație, comitetelor și pentru propagandă.

Din prevederile bugetare de Lei 774.000 s'au cheltuit Lei 483.943, în luna Decembrie plătindu-se de Uniune, după dispoziția Oficiului, acesta neavând disponibil, diurnele și transportele tuturor organelor de control, în sumă de Lei 127.000.

Uniunea a primit în anul trecut o subvenție dela Oficiu de Lei 150.000 pentru care exprimăm și aci mulțumirile noastre.

Din cercetarea bilanțului, a contului de excedente și deficiente pe 1930 și a situației financiare a Uniunii la 31—XII—1930, se vede că anul financiar s'a încheiat cu un excedent de lei 826.815,75, din care real încasat la 31—XII—1930 Lei 305.667,75, restul de 521.148 fiind post de activ în bilanț, contribuțiile asociațiilor de încasat pentru 1930.

Supunem aprobării adunării generale bugetul pe 1930, inclusiv contribuțiunile unităților pe acest an, bilanțul și reparțizarea excedentului.

Consiliul de administrație al Uniunii a chivernisit cu cea mai mare cumpătare fondurile acesteia, astfel ca Instituția centrală de îndrumare, control și propagandă a provinciei noastre să nu împovăreze mișcarea cooperativă.

De bună seamă că trecerea dela controlul gratuit — aparent numai gratuit deoarece Statul prin instituțiile centrale cooperative se acoperea indirect de această gratuitate — la controlul plătit de unități Uniunilor, nu este întâmpinată, la început, cu simpatie de mișcare. De aceea unii cooperatori, apreciind greșit noua situațiune creată prin legea din 1929, socotesc Uniunea ca o povară asupra mișcării. Să se știe însă un lucru: în toate țările unde cooperatiua nu este înglobată complect în administrația publică de Stat (înglobată, azi, în Rusia și Italia) Statul a renunțat de mult de a mai avea asupra sa sarcina bănească a controlului mișcării cooperative, ea trecând exclusiv asupra mișcării însăși; dealtfel și la noi, cooperatiua săsească și ungurească a avut și are un control susținut exclusiv de ele.

Rugăm pe cooperatorii ardeleni să aprecieze just noua îndrumare — autonomia — dată mișcării, și sarcinile bănești legate de aceasta; începutul e greu, pentru demnitatea coope- rației și folosul ei, trebuie să ne deprindem a trăi cu propriile mijloace. În scurtă vreme vor putea fi mai bine apreciate fo- loasele mari cari le aduce mișcării autonomia și contribuțiile bănești față de Uniune vor fi socotite ca o datorie de prim ordin și un omagiu adus marelui principiu al solidarității care stă la temelia coope- rației.

*

Uniunea „Ardealul” și celelalte Uniuni.

Astăzi sunt constituite, în țară, 8 uniuni de cooperative; dintre acestea, Uniunile „Basarabia” și „Dunărea de jos” și-au început activitatea în vara anului 1929, Uniunile dela Cernăuți și Iași la 1 Ianuarie 1931 și Uniunea noastră în primăvara anului 1930.

Dăm, mai jos, câteva date comparative pentru 1930 privitor la situația financiară a Uniunilor, culese de serviciul sta- tistic al Oficiului național al coope- rației.

Veniturile Uniunilor :

Numele Uniunilor	Prevederi bugetare	Contabilizări definitive	Diferențe în plus	Diferențe în minus
Oltenia	2,325.000	4,019.907	1,694.907	—
Dunărea de jos	2,515.600	3,189.293	673.693	—
Ardealul	774.000	1,310.758	606.014	69.256
Moldova	2,287.572	2,287.572	4.133	—
Basarabia	5,374.440	5,595.801	221.361	—
Muntenia	7,797.189	4,809.920	—	2,987.269
Total general	21,073.801	21,213.251	3,200.108	3,056.525

Incasările din contribuții :

Numele Uniunilor	Valoarea debitului social	Incasări	Proporția la %
Oltenia	4,019.907	2,024.397	50
Dunărea de jos	3,189.293	2,194.284	69
Ardealul	1,310.758	789.610	60
Moldova	2,287.572	1,085.619	47
Basarabia	5,595.801	4,235.386	76
Bucovina	4,809.920	3,003.482	62
Total	21,213.251	13,332.778	63

Totalul cheltuelilor efectuate față de prevederile bugetare :

Numele Uniunilor	Prevederi bugetare	Plăți efectuate	Diferențe în plus	Diferențe în minus	Proorția la %, a plăților față de prevederi
Oltenia	2,325.000	1,514.695	12.608	822.913	65
Dunărea de jos	2,515.600	2,438.673	166.731	243.658	96
Ardealul	774.000	483.943	39.256	329.313	63
Moldova	2,287.572	697.807	10.877	1,600.642	31
Basarabia	5,374.440	4,477.824	155.464	1,052.080	83
Muntenia	7,797.189	3,902.945	—	3,872.312	50
Total	21,073.801	13,515.887	384.936	7,920.918	64

Cheltueile efectuate după natura lor :

Uniunea	Serviciul de control	Organizare și propag.	Serviciul interior	Consilierii și cenzori	Cheltuei generale de ad-ție	Total
a) Cheltueile în lei						
Oltenia . . .	424 925	148 223	325.934	348.190	267 423	1,514 965
Dunărea de jos	1,123 391	88 134	665 665	215.803	345 680	2,438.673
Ardealul . . .	147 593	48 028	93 857	63 028	131 437	483 943
Moldova . . .	179 404	60 000	143.502	132 324	182.577	697.807
Basarabia . .	3,260.747	313.131	456 513	213 983	233 450	4,477.824
Muntenia . . .	1,407.489	197 137	980.272	951 437	366 610	3,902 945
	6,543 549	854 653	2,665 743	1,924.765	1,527 177	13,515.887
b) Proporția la %, a cheltuelilor față de total						
Oltenia	28,1	9,7	21,6	23,—	17,6	100% _o
Dunărea de jos	46,5	3,5	27,3	8,8	13,9	100% _o
Ardealul . . .	30,5	9,9	19,4	13,—	27,2	100% _o
Moldova . . .	25,7	8,6	20,6	19,—	26,1	100% _o
Basarabia . . .	72,8	7,—	10,2	4,8	5,2	100% _o
Muntenia . . .	36,1	5,—	25,1	24,3	9,5	100% _o
	48,4	6,2	19,6	14,6	11,2	100% _o

Constatări generale. Anul 1930 este, pentru Uniunea noastră, anul înființării, anul începător, anul în care atribuțiunile instituției autonome prin lege, s'au confundat cu atribuțiunile instituției centrale de îndrumare și control. Am avut, mai mult, rolul de agenție a Oficiului decât de instituție autonomă; explicația: n'am avut posibilitatea de a angaja personal propriu și apoi nici trecerea la o autonomie completă nu se poate face deodată. De această tutelă n'am scăpat încă nici astăzi; binefacerile autonomiei nu pot exista fără o independență de gândire, de inițiativă, independență financiară. Uniunii „Ardealul” îi lipsește deocamdată, independența financiară; aici au cucerit cooperatorii asociați ai Uniunii.

La Uniune au aderat, se poate spune, toate societățile cooperative vii din provincia noastră. Sunt multe unități cari n'au trimis contribuția și fără bani nu se poate face mare lucru.

Am arătat în această dare de seamă ceea ce am făcut; proporția celor nefăcute este însă mult mai mare.

Datoria noastră de căpetenie este să facem controlul unităților afiliate. Am avut 13 organe de control pentru 18 județe și pentru aproape 700 unități. Legea ne impune să controlăm fiecare unitate cel puțin odată pe an. Cu un număr atât de mic de organe de control acest lucru este imposibil cu atât mai mult cu cât, în Ardeal, cele 700 unități fiind împrăștiate pe un teritoriu vast, necesită timp mai îndelungat pentru deplasări. Ne trebuiesc deci bani pentru ca să mai angajăm organe de control. Cu toate că și personalul serviciului interior este insuficient, totuși, cu o muncă foarte încordată, s'a lucrat cu suficientă promptitudine. Pentru a economisi fondurile de

cari am dispus și pentru a nu angaja fonduri pe cari nu le aveam încă, am lucrat cu personal interior puțin, cumulând atribuțiuni. Astfel de ex. directorul Uniunii noastre a îndeplinit, în afară de atribuțiunile acestei funcțiuni și pe acelea de unic referent pentru comitete și de casier.

Exprimăm mulțumiri pentru activitatea depusă în serviciul Uniunii noastre, atât personalului exterior de control cât și personalului serviciilor interioare.

Deasemenea exprimăm mulțumiri și Instituțiunilor centrale ale mișcării cooperative pentru binele ce l-au făcut Uniunii noastre.

Dacă se cercetează și se cântărește cu pătrundere și bunăvoință, în lumina stărilor grele prin cari trecem, activitatea Uniunii noastre în primul ei an de existență, credem că s'a făcut tot cece se putea face.

Marele principiu al autonomiei deschide căi noi, drepte și luminoase mișcării noastre cooperative. Să stăruim pe drumul apucat, să ne trudim fără preget să-l îmbunătățim, să nu dăm însă în nici un chip înapoi. Se cer sacrificii; cei cari cred într'un ideal cooperatist suntem siguri că le vor face; să luăm după umerii altora povara care n'o pot duce și s'o așezăm încredători pe umerii noștri. Trebuie să avem și pâinea și cuțitul în mâinile noastre.

Cooperația trebuie să cuprindă tot mai mult în sistemul ei de muncă viața economică a satelor și orașelor. Neajunsurile de azi numai o cooperație puternică, întrată în conștiința mulțimii, le poate înlătura. Cooperația sătească, la un popor de țărani, reprezintă un principiu de viață, o condițiune esențială de progres, un element cardinal de civilizație rurală. Dar numai o cooperație liberă, cu instituții autonome de coordonare a activității cooperatiste generale, poate câștiga isbânzi. Extremelor oligarhiei capitaliste și comunismului gregar și silnic noi le opunem formula de echilibru a cooperației care lăsând libertatea necesară de inițiativă, dă indivizilor sensul efortului social și colectiv.

Cu sprijinul operatorilor ardeleni Uniunea de cooperative „Ardealul” va conduce cu hotărâre și cu un tot mai mare folos mișcarea cooperativă din această provincie spre marele ei destin.

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE.

Raportul comisiei cenzorilor

către

Adunarea generală a Uniunii de cooperative „Ardealul“
din 26 Iunie 1931.

Domnilor Delegați,

Subsemnații cenzori ai Uniunii de cooperative „Ardealul“ din Cluj, conformându-ne dispozițiilor art. 40 din statute am verificat lucrările pentru închiderea bilanțului pe anul 1930, până la 31 Decembrie 1930 împreună cu actele justificative și le-am găsit în concordanță cu registrele de contabilitate.

Fiind toate operațiunile Uniunii „Ardealul“ în conformitate cu prevederile statutare rugăm adunarea generală să dea consiliului de administrație descărcare de gestiunea sa pe anul 1930.

Adrian Lupan

cenzor

Victor Pop

cenzor

G. Uilăcan

cenzor

Consiliul de administrație :

1. Dl *Prof. Dr. Victor Jinga*, Președinte, Profesor la Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale „Regele Carol II“ Cluj.
2. Dl *Ion Pescariu*, Vice-președinte, Institutator Cluj.

CONSILIERI :

1. Dl *Dr. Mihail Șerban*, Rectorul Acad. de Agricultură Cluj.
2. Dl *Ion Modrigan*, Profesor com. Luduș, jud. Turda.
3. Dl *Enea P. Băta*, Preot
4. Dl *Aurel Ghilea*, com. Săuca, jud. Sălaj.
5. Dl *Augustin Folea*, Preot com. Boziaș, jud. Târnava-Mică.
6. Dl *Marian Sasu*, Revizor școlar Aiud, jud. Alba.
7. Dl *Gh. Rusu*, Bistrița, jud. Năsăud.
8. Dl *Șt. Suci*, Baia-Mare, jud. Satu-Mare.
9. Dl *Dr. N. Iancu*, Insp. în Minist. Agric. și Dom., Sibiu.
10. Dl *Petre Cipău*, Preot, Luncoșoara, jud. Bihor.

CENZORI TITULARI :

1. Dl *Gh. Uilăcan*, Hodac—Mureș.
2. Dl *Adrian Lupan*, Rona de jos—Maramureș.
3. Dl *Victor Pop*, Șimleul Silvaniei—Sălaj.

CENZORI SUPLEANȚI:

1. Dl *Vasile Tarniță*, Ciceu Corabia—Someș.
2. Dl *Ion Biji*, Someșeni—Cluj.
3. Dl *D. N. Teodoru*, Turda.

COMITETUL DE ORGANIZARE ȘI PROPAGANDĂ:

Președinte: Dl *Prof. Dr. V. Jinga*.

- Membrii: 1. Dl *Dr. M. Șerban*.
2. Dl *Ion Modrigan*.

COMITETUL CONTROLULUI:

Președinte: Dl *I. P. Vioreanu*, judecător Tribunalul Cluj.

- Membrii: 1. Dl *Gh. Rusu*.
2. Dl *Enea P. Bota*.

PERSONALUL:

Director: Dl *D. Cartianu*.

PERSONALUL INTERIOR:

1. Dl *Gh. Ștefănescu*, Avocăt.
2. Dra *E. Davidescu*, Șefă de birou.
3. Dl *Ion Gociman*, Secretar.
4. Dl *Teodor Bindea*, Secretar.
5. Dl *I. Gober*.
6. Dl *Nicolae Bica*, Camerier.

PERSONAL EXTERIOR — PROPRIU:

Dl *Nic. Rădulescu*, Revizor-contabil.

Organele de control detașate Uniunii dela O. N. C. R.:

1. Dl *Gh. Drăgănescu*, Inspector.
2. Dl *Gh. Vlădescu*, „
3. Dl *A. C. Filoti*, „ agr.
4. Dl *M. Grădinaru*, Subinspector.
5. Dl *C. N. Bușe*, „
6. Dl *Ing. agr. I. Kertész*, „
7. Dl *Ing. Gh. Cioc*, „
8. Dl *D. T. Cristescu*, Controlor.
9. Dl *I. Țuțuianu*, „
10. Dl *Ing. V. Frățilă*, „
11. Dl *V. Bobric*, „
12. Dl *Gh. Purcel*, „

Bugetul.

DE VENITURI ȘI CHELTUELI PE ANUL 1930.

I. Cheltueli:

1. Retribuții personal interior:

Președinte, indemnizație lunară lei 2.000.— . . . Lei 24.000.—

2. Consiliu, Comitete și Cenzori

(jetoane și transpoarte).

Consiliul de administrație:

Transport: Jetoane:

Dr. M. Șerban Lei	200.—	
Ioan Pescariu „	200.—	
Dr. V. Jinga . . „	200.—	
E. Bota „	400.—	300.—
Ion Modrigan „	400.—	300.—
A. Ghilea „	300.—	500.—
A. Folea „	500.—	500.—
M. Sasu „	400.—	300.—
Gh. Rusu „	650.—	500.—
Șt. Suciu „	800.—	500.—
N. Iancu „	700.—	500.—
P. Cipău „	700.—	500.—

Total Lei: 4.850.— 4.500.—

Deci pentru o ședință 4850 lei plus

4.500 jetoane, total 9.350 lei pt.

12 ședințe Lei 112.200.—

Comitetul de organizare și propagandă:

Ion Modrigan diurnă și transp. de ședință . Lei	700
Dr. M. Șerban diurnă și transp. de ședință . „	200
Dr. V. Jinga diurnă și transp. de ședință . „	200

Total: Lei 1.100

de ședință pentru 45 ședințe . Lei 49.500.—

Transport: Lei 161.700.— Lei 24.000.—

Report: Lei 161.700.— Lei 24.000.—

Comitetul de control:

Un magistrat, de ședință diurnă	Lei 300	
Gh. Rusu, de ședință di- urnă și transp.	„ 1.150	
E. Bota, de ședință diurnă și transp.	„ 700	
<u>Total: Lei 2.150</u>		

de ședință pentru 45 ședințe . Lei 96.750.— Lei 258.450.—**3. Cheltuieli de organizare și propagandă:**

Pentru propagandă, cercuri coop. și chel. organizare Lei 100.000.—

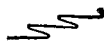
4. Cheltuieli generale:

Spese de cancelarie, registre, etc.	Lei 40.000.—	
Chirii	„ 48.000.—	
Luminat și încălzit	„ 16.000.—	
Diverse neprevăzute	„ 50.000.—	Lei 154.000.—
Fond de repartizat ulterior la trebuință		Lei 237.550.—

Totalul cheltuielilor Lei 774.000.—**II. Venituri:**1. *Taxa de înscriere* dela 696 unități à 400 lei . Lei 278.400.—**2. Contribuții:**

Lei 0,25% as. împrumuturilor la băncile pop. bilanț 1929	Lei 405.600.—	
Lei 0,25% as. deverului la coope- rativele de cons. bilanț 1929	„ 40.000.—	
Lei 0,25% as. deverului la coop. forest. din bilanț 1929	„ 35.000.—	
Lei 0,25% as. arenzilor plătite de obștii din bilanț 1929	„ 15.000.—	Lei 495.600.—
<u>Total venituri:</u>		Lei 774.000.—

Proiectul pentru contribuții de 0,25% asupra deverului la co-operativele de consum și forestiere s'a redus conform hotărârei ulterioare a consiliului de administrație la 0,10%.

Uniunea de Cooperative „Ardealul“.

Balanța de Verificare

Incheiată la 31 Decembrie 1930.

Nr. crt.	Denumirea conturilor	S u m e		S o l d u r i	
		debitoare	creditoare	debitoare	creditoare
1	Cassa	1,056 416 ⁷⁵	1,029.318 [—]	27.098 [—]	
2	Depuneri la bănci	284.716 [—]		284.716 [—]	
3	Banca federală „ ” ct.crt.				
4	Diverse bănci federale ct. crt.				
5	Diverse garanții.	1.300 [—]	500 [—]	800 [—]	
6	Asociați (contribuții etc.).	920.056 ⁷⁵	398 908 ⁷⁵	521.148 [—]	
7	Biblioteca (cărți și reviste).	3.178 [—]		3.178 [—]	
8	Diversi debitori și creditori	23.773 [—]	125.803 [—]	23.773 [—]	125 803 [—]
9	Rambursuri postale				
10	Lenne de foc				
11	Contribuții bănci populare	405 600 [—]	739.712 ⁷⁵		334.112 ⁷⁵
12	„ cooperative	75 000 [—]	177.200 [—]		102.200 [—]
13	„ obștii de arendare	12.240 [—]	384 [—]	11.856 [—]	
14	„ obștii de cumpărare	2.760 [—]	2 760 [—]		
15	„ societăți neafiliate				
16	„ federale		2.000 [—]		2.000 [—]
17	„ extraordinare.				
18	Taxe de înscriere. Cluj / Central. Un	278 400 [—]	221.000 [—]	57 400 [—]	
19	Retribuția personal interior	93 857 [—]	92 166 [—]	1.691 [—]	
20	„ și cheltueli contencios				
21	„ personal exterior	147 593 [—]	147.593 [—]		
22	Cheltueli deplasare consiliu	64.628 [—]	260.050 [—]		195 422 [—]
23	„ de organizare și propagandă	24 797 [—]	100 000 [—]		75.203 [—]
24	Chirii și taxe comunale	51 500 [—]	48 000 [—]	3.500 [—]	
25	Iluminat și încălzit	11.867 [—]	16 000 [—]		4.133 [—]
26	Rechizite și imprimate.	29.632 [—]	40 000 [—]		10.368 [—]
27	Speze de porto	17.421 [—]	34 [—]	17.387 [—]	
28	Dobânzi și cheltueli urmărire pentru contribuții				
29	Mobilier și instalații	13.500 [—]		13.500 [—]	
30	Cheltueli generale	4 373 [—]	50 000 [—]		45.627 [—]
31	Subvenții Of. N. Coop. Române		150.000 [—]		150.000 [—]
32	Dobânzi la depuneri		17.702 [—]		17.702 [—]
33	„ de deschidere de credit	215 759 [—]	237 550 [—]		21.791 [—]
34	Tribuna Cooperăției Ardelene	66.746 [—]	43 515 [—]	23 231 [—]	
35	Abonamente Tribuna Coop. Ardelene	40 515 [—]	40.515 [—]		
36	Subvenții Tribuna Cooper.	3 000 [—]	3 000 [—]		
37	Depozite Libere		737 [—]		737 [—]
38	Cursuri Cooperatiste Cluj		6.000 [—]		6.000 [—]
39	Impozite	9.101 [—]	9 101 [—]		
40	Mobilier în folosință	60.891 [—]		60.891 [—]	
41	Registre în depozit	40 929 [—]		40 929 [—]	
42	Cursuri Coop. Oradea	4 000 [—]	4.000 [—]		
43	Conturi închise prin storno	2,382.738 ⁷⁵	2,382.738 ⁷⁵		
Total general . . .		6,346.288²⁵	6,346.288²⁵	1,091.098⁷⁵	1,091.098⁷⁵

Bilanț

La 31 Decembrie 1930

ACTIV

PASIV

		Lei			Lei
1	Cassa	27.098 ⁷⁵	1	Fond amort. mo-	
2	Depuneri la bănci	284.716 [—]		bilier	13.500 [—]
3	Diverse garanții .	800 [—]	2	Fond bibliotecă .	3.178 [—]
4	Asociați (pt. con-		3	Diversi creditori .	125.803 [—]
	trib.)	521.148 [—]	4	Depozite libere .	737 [—]
5	Diversi debitori .	23.773 [—]	5	Cursuri Coop. Cluj	6.000 [—]
6	Biblioteca	3.178 [—]	6	Excedent	826.815 ⁷⁵
7	Mobilier propriu .	13.500 [—]			
8	Mobilier în folos	60.891 [—]			
9	Registre în de-				
	pozit	40.929 [—]			
Total . . .		976.033 ⁷⁵	Total . . .		976.033 ⁷⁵

Excedentul net în sumă de lei 826.815⁷⁵ se propune a se repartiza astfel :

- a) Fondului social Lei 161.148[—]
 b) Fondului preveder. pt. rămășițe dub. „ 240.000[—]
 c) Fondul imobil „ 20.000[—]
 d) Restul de repartizează pe exerciț. viitor „ 405.667⁷⁵

Total . . Lei 826.815⁷⁵

BCU.Cluj / Central University Library Cluj

Cont excedente și deficite

La 31 Decembrie 1930

DEBIT

CREDIT

		Lei			Lei
1	Retribuții pers. inter.	1.691 [—]	1	Chelt. deplas. consil.	195.422 [—]
2	Chirii și taxe comu-		2	„ org. și propag.	75.203 [—]
	nale	3.500 [—]	3	Luminat și încălzit .	4.133 [—]
3	Spese porto	17.387 [—]	4	Rechizite și imprim.	10.368 [—]
4	Venituri și contribuții	11.856 [—]	5	Cheltuieli generale .	45.627 [—]
5	Fond amort. mobilier	13.500 [—]	6	Fond deschidere cre-	
6	Taxe de înscriere .	57.400 [—]		dit	21.791 [—]
7	Fond bibliotecă . .	3.178 [—]	7	Contrib. bănci pop.	334.112 ⁷⁵
8	Tribuna coop. arde-	23.231 [—]	8	Contribuții cooper. .	102.200 [—]
	lene		9	Contribuții federale .	2.000 [—]
9	Excedente	826.815 ⁷⁵	10	Subvenție oficiul coo-	
				perației	150.000 [—]
			11	Dobânzi la depuneri	17.702 [—]
Total . . .		958.558 ⁷⁵	Total . . .		958.558 ⁷⁵

Director: D. Cartianu.

Contabil: N. Rădulescu.

Unirea de Cooperative „ARDEALUL”

Cluj.

SITUAȚIA FINANCIARĂ LA 31 DECEMBRIE 1930.
BUGET DE VENITURI ȘI CHELTUIELI PE ANUL 1930.

A) VENITURILE.

Cap. I. Contribuțiuni Ordinare.

1. Contribuțiuni dela cooperative de credit
2. Contribuțiuni dela cooperative de consum și producție
3. Contribuțiuni dela obștii de arendare
4. Contribuțiuni dela obștii de cumpărare
5. Contribuțiuni dela soc. cooperative nefiliate

Cap. II. Contribuțiuni dela Federale.

Contribuțiuni dela Federale

Cap. III. Contribuțiuni și venituri extra-ordin.

1. Taxe de înscriere
2. Contribuțiuni dela unități cooperative pt. insp. supl. și extra
3. Subvenții dela Oficiul Național al Cooperăției Române
4. Dobânzi la depuneri

Total venituri

Prevederi	De realizat	In plus	In minus
405.600.—	739.712.75	334.112.75	
75.000.—	177.200.—	102.200.—	
15.000.—	3.144.—		11.856.—
	2.000.—	2.000.—	
278.400.—	221.000.—		57.400.—
	150.000.—	150.000.—	
	17.702.—	17.702.—	
774.000.—	1,310.758.75	606.014.75	69.256.—

B) CHELTUIELI.

Cap. I. Serviciul Interior.

1. Salarii pentru funcționarii dela serviciul interior
2. Salarii, diurne și cheltuieli pt. contencios

Cap. II Serviciul Exterior.

1. Salarii pentru organe de control
2. Diurne și transporte pentru organele de control

Cap. III. Administratori și Cenzori.

1. Jetoane și cheltuieli de deplasare pentru consil. de ad-ție
2. Idem pt. membrii comitetelor permanente
3. Idem pentru cenzori

Cap. IV. Cheltuieli de organizare și propagandă

Pentru cursuri, cercuri cooperatiste, congrese, publicații, abonamente și bibliotecă și alte chestiuni cu caracter de îndrumare și propagandă

Cap. V. Diverse.

1. Chirii și taxe comunale
2. Luminat și încălzit
3. Registre, rechizite și imprimare
4. Spese porto (cheltuieli poștă, telegraf, telefon)
5. Bibliotecă
6. Mobilier
7. Cheltuieli generale

Cap. VI. Credite extraordinare.

1. Rezervă pentru cotele de contribuțiuni neincasabile
2. Fond pentru deschidere de credite extraordinare

Total cheltuieli

Cap. VII. Fond excedente și deficite.

Excedentul 1930

		In minus	In plus
92.166.—	93.857.—		1.691.—
147.593.—	147.593.—		
112.200.—	42.886.—	69.314.—	
146.250.—	20.142.—	126.108.—	
100.000.—	23.231.—	51.972.—	
	24.797.—		
48.000.—	51.500.—		3.500.—
16.000.—	11.867.—	4.133.—	
40.000.—	29.632.—	10.368.—	
	17.387.—		17.387.—
	3.178.—		3.178.—
50.000.—	13.500.—		13.500.—
	4.373.—	45.627.—	
21.791.—		21.791.—	
	483.943.—		
	826.815.75		
Total	1,774.000.—	329.313.—	39.256.—

Proect de buget pe anul 1931.

CHELTUIELI:

Cap. I. *Retribuții personal interior.*

A) *Salarii.*

1. Directorul pe Ianuarie și Febr. câte 10.000— lei lunar și zece luni câte 8000— lei lunar	Lei	100.000
2. Casier-referent 4500— lei lunar pe 9 luni	”	40.500
3. Doi secretari à 6500— lei lunar pe 12 luni	”	156.000
4. Un secretar à 5455— lei lunar pe 12 luni	”	65.460
5. Un ajutor-contabil à 5500— lei lunar pe 11 luni	”	60.500
6. Un secretar à 5455— lei pe luna Ianuarie	”	5.455
7. Un șef de birou à câte 1000— lei lunar dela 1/I—1/IV și 2000— lei lunar dela 1/IV—31/XII. pe 1931. ”	”	21.000
8. Un camelier à 3500— lei lunar pe 12 luni	”	42.000

Total . . . Lei 490.915

B) *Diurne și transporte.*

Directorul și celalalt personal pentru de- legații în afară de oraș	Lei	20.000	510.915—
--	-----	--------	----------

Cap. II. *Retribuții personal exterior.*

A) *Salarii.*

1. Un avocat lei 7600— lunar, total	Lei	91.200
2. Un controlor à 4475— lei lunar, total	”	53.700
3. Doi controlori à 4000— lei lunar, pe 8 luni	”	64.000

Transport: Lei 208.900 510.915—

Report : Lei 208.900 510.915—

B) *Diurne și transporte organelor de îndrumare și control din serviciul Uniunii:*

1.	3 Inspectori à 100 lei pe zi pe 12 zile în lunile Ianuarie și Febr.	Lei	7.200		
	4 Inspectori à 100 lei pe zi, pe 800 zile 1/III-31/XII. „		80.000		
	4 Inspectori à 300 lei pe zi, pe 320 zile „		96.000		
2.	2 subinspectori ing. silv. și agr. câte 50 lei pe zi pe 224 zile (12 zile pe Ian. și Febr. și câte 20 zile dela 1 Martie—31 Dec. 1931.) „		22.400		
	Idem câte 300 lei pe zi, pentru 80 zile dela 1 Martie—31 Dec. 1931 „		48.000		
3.	3 sub-inspectorii de control à 100 lei pe zi pe 224 zile (câte 12 zile Ian. și Febr. și câte 20 zile dela 1 Martie—31 Dec. 1931.) „		67.200		
	Idem à 250 lei pe zi, pe 80 zile „		60.000		
4.	3 controlori à 100 lei pe zi, pe 224 zile „		67.200		
	3 controlori à 200 lei pe zi, pe 80 zile „		48.000		
	2 control. 150 lei pe zi, pe 224 zile „		67.200		
	2 control. à 150 lei pe zi, pe 80 zile „		24.000		
5.	1 avocat à 100 lei pe zi, pentru 224 zile „		22.400		
	1 avocat à 300 lei pe zi, pentru 80 zile „		24.000		
	1 avocat à 400 lei pe zi, pentru 224 zile „		89.600		
6.	1 controlor à 300 lei pe zi, pentru 224 zile „		67.200		
	2 controlori à 200 lei pe zi, pentru 160 zile „		64.000		
7.	Transporte à 24.000 lei lunar, pt. toate organele	„	288.000	1,142.400	1,351.300—

Transport : Lei 1,862.215—

Report: Lei 1,862.215—

Cap. III. *Consiliu, comitete și cenzori.*

1. 11 ședințe de consiliu à 13.830	Lei 152.130	
2. 3 ședințe de cenzori à 7840 „	23.520	
3. 35 ședințe a comitetului de organiz. à 2330	„ 81.550	
4. 20 ședințe a comitetului de control à 3660	„ 73.200	330.400—

Cap. IV. *Cheltuieli de organizare și propagandă.*

1. Conferințe coop. școale nor- male etc. cerc. coop.	Lei 50.000	
2. Pentru cărți și reviste bi- bliotecă	„ 12.000	
3. Revista Tribuna Coopera- ției Ardelene	„ 70.000	
4. Congresul coop. Ardelene și excursii coop.	„ 50.000	182.000—

Cap. V. *Cheltuieli generale.*

1. Chirii și impozite comunale	Lei 80.000	
2. Luminat și încălzit „	16.000	
3. Spese poștale, telegraf și telefon	„ 60.000	
4. Rechizite de cancelarie	„ 10.000	
5. Registre și imprimate	„ 25.000	35.000
6. Mobilier	Lei 25.000	216.000—

Cap. VI. *Fond deschidere de credite*

diverse și neprevăzute Lei 209.385—

Total cheltuieli . Lei 2.800,000—

V E N I T U R I :

Cap. I. *Excedent 1930.* Lei 305.668—Cap. II. *Taxe de înscriere* dela 55 unități
afiliate „ 22.000—Cap. III. *Contribuții ordinare.*

1. Pe 1930. 100.000

2. *Pe 1931 cu cota asupra deverului*
de 0,50% pt. unități cu cap. sub 1 milion
și 0,35% „ „ „ „ peste 1 „ Lei 1.084,718 1,184.718—

Transport: Lei 1,512.386—

Report: Lei 1,512.386.—

Cap. IV. *Contribuții federale* Lei 50.000.—Cap. V. *Contribuții și venituri extraordinare.*

1. Din inspecții suplimentare	Lei	30.000	
2. Dobânzi la depozite bănci	„	15.000	
3. Abonamente Tribuna Cooperăției
Ardelene	„	50.000	
4. Cheltuieli procese aprobate de jus-
tiție (conform tabloului întocmit de
contencios) și pentru procese la
cari va da asistență Uniunea	„	164.040	259.040.—

Total venituri:	Lei	<u>1,821.426.—</u>
---------------------------	-----	--------------------

Deficit ce se va cere a se acoperi de Oficiul Național
al Cooperăției Române Lei 978.574.—

Total general:	Lei	<u>2,800.000.—</u>
--------------------------	-----	--------------------

Acest proiect de buget s'a întocmit și aprobat de consiliul de
administrație în ședința din 30 Martie 1931.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Președinte: *Prof. Dr. V. Jinga.*Director: *D. Cartianu.*